The First Telugu Biweekly in Andhra Desa The only Telugu Newspaper
H. E. H. The Nizam's Dominions

గోలకొండపత్రిక

తూర్పు బజారు, హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

సం॥చందారూ	౬-౦-౦
అర్థ ,, ,,	౩-౦-౦
విడి ప్రతిక	౦-౧-౦

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD, Dn MONDAY 7-5-1934

ఒకవారముతరువాత ప్రాతపత్రిక కోరినచో వెలకు పరిమితిలేదు.

సంపుటము ౬ } శా.శ.౧౮౫౬ శ్రీభావనామసం॥ అధిక వైశాఖ బ॥ ౯ సోమవారము ౨౧-౮-౪౩ ఫ. { సంచిక ౧

నీలంసబ్బు తంత్రము!

గుడ్డలను చక్కగా పరిశుద్ధిచేయు పదార్థముతో గూడ శాస్త్రప్రకారము నీలము కలుపబడియున్నచో, కట్టకడపట నీలిలో ముంచకరే శుద్ధి మరికొంత ఎక్కువఅగును, గుడ్డ చెడిపోకుండును, మొత్తముమీద శుద్ధిచేయుటకగు ఖర్చున్ను తగ్గును. ఇతరసబ్బుల నువలెనే నీలంసబ్బును పట్టించుము, తర్వాత పూర్తిగా శుభ్రము చేయుము. అప్పుడు మరిచూడుము, ఫలితము అద్భుతమని నీకే తెలియగలదు.

తయారుచేయువారు —

ది వెజిటబిల్ సోప్‌వర్క్సు, కాలికట్

ప్రొప్రైటర్లు:- సెట్ యస్. పి. అండుకో, (సూర్యమార్కు గొడుగులకు ప్రసిద్ధికెక్కినవారు),

మంచి జర్దా

దేశ్ముఖ్ నజర్ అలీఖాన్ కాలా జరదా తలిపుసూర్లోనే నిరాలాజరద పాకిజాగా అనేక జాతులతో అనిలియాజ్జు యహీమన్ను. అంబర్ నేట్ అలాహై పట్నాలజరద.

దుకాన్ —

తేపాక్సంపని సుల్తానుబజారు హైదరాబాదు దక

తులా ధర ౧—౦ ...

Dr. M. V. NAIDU, L. C. P S M. B, O. S.
The Modern Eye Clinic
Market Street
Secunderabad.

కండ్లనుంచి విస్తారముగా నీరుకారుట, ఎరుపులు, మందమైనకనుచెప్పలు, పరాలు వగయిరాలు గ్యారంటీగా బాగు చేయబడును తగిన సులోచనము న్యాయమైనధరలకు అమర్చబడును

డాక్టరు. ఎమ్. వెంకటసుబ్బనాయుడు
నేత్రవైద్య నిపుణులు.
మార్కెటువీధి సికిందరాబాదు

ఆయుర్వేద భూషణ పండిత ... శాస్త్రి
M A C వారి

స్ఫోటక సంజీవిని

అటలమ్మ అమ్మతల్లి మొదలగు అంటువ్యాధులను రాకుండచేయుటకును కుదుర్చుటయందును అమోఘమయినది. వ్యాధి ప్రదేశములలో ప్రతి ఇంట నుండదగినది. బుడ్డి వెల 1 కి రూ 1-4-0
6619 నెం॥ ఇమాంబావిడీ చరకనికేతనం
సికింద్రాబాదు.

ప్రకటన

ప్రతినిధులులేని కొన్ని ప్రదేశములలో కిరసనాయిలు విక్రయించుటకు ... కోరబడుచున్నవి
దరఖాస్తులను పంపుడు —
బొంబాయి పెట్రోలియం కంపెని, లిమిటెడ్,
హార్న్‌బిరోడ్డు, బొంబాయి

శ్రీ కృష్ణాభవను హొటల్

ఆబిడ్ బిల్డింగు హైదరాబాదు

రుచ్యమగు ఫలాహారములు, మంచిభోజనము ప్రత్యేకముగ విశ్రాంతి సౌకర్యములు అన్నియు చౌకధరలలో లభింపగలవు. కొత్తవారి సామానులుకూడ ఇచట ఉంచబడును.

కే. యస్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్
Krishna Bhavan Hotel.

జాబులు

మున్నూరా? మున్నీరా?

అయ్యా

మున్నూరు కాపు తెగకు సంబంధించి మున్నూరు అని చిరకాలమునుండి పిలువబడుచున్న ఈ సంఘము వారి సంఖ్య విశేషముగా కలదు. వీరు ముఖ్యముగా తెలగాణ వారు. వీరు కృషి వ్యాపారము చేయుచుండుటయే గాక ప్రభుత్వోద్యోగములందును నున్నారు. వీరి జనసంఖ్య కూడ విశేషముగా కలదు. ధనాగారమునందు నమ్మకమైన ఉద్యోగస్తులుగా ఈ తెగవారే పూర్వమునుండి విశేషముగా నియమింపబడుచున్నారు.

ఈ రాష్ట్రములో వివిధ సంఘముల వారు స్వకులాభివృద్ధికై పాటుపడుచున్నారు. ముదిరాజులు, పద్మశాలీలు, నాయీలు, కళావంతులు, మహానాటివారు, ఆరెకటిక, ... వివిధ సంఘముల వారు తమయభ్యుదయము మాటలప్పుడప్పుడు తలపెట్టుచునే యున్నారు.

హైద్రాబాదులోనుండు మున్నూరు సంఘము వారు ఇతరకులములందరు స్వకులాభివృద్ధికై కృషిసలుపుచుండ తాము మిన్నకుండగలరా! వీరిలో కొందరు విద్యావంతులు సుమారు పది సంవత్సరముల క్రిందట పూనాలో తెలుగు సమ్మేళనము రెండవపర్యాయము జరిగినపుడు అచ్చటికి వెళ్ళి ఆప్రాంతమునుండి రెండు మూడు శతాబ్దముల క్రిందట వలసబోయిన మున్నూరు కుటుంబములవారి సందర్శనకై అచ్చటనాగిరి. వారిలో పెక్కండ్రు బొంబాయి రాజధానియందు విద్యావంతులై ధనవంతులై మిద్దెలు, మేడలు కట్టుకొని సుఖముగా జీవయాత్రను గడుపుచుండుటను గాంచి సంతోషించిరి.

బొంబాయి రాష్ట్రములోని మున్నూరువారు గూడ తమకుల సోదరులతో మైత్రి సంపాదించుటయందు కుతూహలము కనబరచిరి. అపుడు అక్కడనే మనరాష్ట్రములో నుండువారితో వివాహ సంబంధములు కూడ జరుపవలెనని తీర్మానించిరి. వీరిలో ముఖ్యుడును నిగర్వియు, త్యాగశీలుడును నగు శ్రీయుత శంకరరావుగారు పటేల్‌గారు తీర్మానమును కార్యరూపమున దెచ్చుటకై కృషిసలుపుచున్నారు. అచ్చటినుండియు మా కేటబడినుండి మున్నూరు నాయకులతో హైద్రాబాదుకు వచ్చెదమనియు ఇచ్చట సభజరిపించుటకు ఏర్పాటుచేయవలసినదనియు ఇచ్చటకి తము సంబంధముగల మున్నూరు సోదరులతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుచున్నారనియు కేట్లాక విధముగ రాష్ట్రేతరప్రాంతముననుండు మున్నూరువారే ఇచ్చట సభసమావేశము కావలెనని కోరుచున్నారు.

ఇప్పటికి రెండుసంవత్సరముల క్రిందట మున్నూరు కాపుమహాసభ సమావేశమునకై కొందరు మున్నూరు సోదరులు కృషిసలిపిరి. పీలుఖానాలో ప్రచండమైనసభ జరిగినది. దివ్యజ్ఞానసమాజమునను, సికింద్రాబాదులోను సభలు జరిగినవి. కాని పేరువిషయమైన తగాదా నాటినుండి నేటివరకు పరిష్కరింపబడలేదు. మహాసభ జరుపువిషయమున భేదాభిప్రాయము లున్నట్లు గానరావుకాని పేరు విషయమున ప్రకటన వ్రాయుటకు కలహమేల? మున్నూరా! మున్నీరా! మున్నూరుకాపా, లేక కాపీనా అని కొందరు వాదించెదరు. మరికొందరు మున్నూరుశబ్దమే మా కక్కరలేదు తోటబలిజ గారలెవనికొందరు తెలగ అని కొందరు గ్రుద్దులాడుట జరిగినది. రెండవ పక్షము వారు ఇప్పుడు మౌనమువహించి యున్నారు. మొదటిపక్షము వారి తగాదా మున్నూరు, మున్నీరుతో నిలచియున్నది. మున్నూరు శబ్దముతోనే చిరకాలమునుండి యీ తెగవారు వ్యవహరింపబడుచున్నారు. బొంబాయిరాజధానిలోనుండు వారు మున్నూరువారనియే వాడుకొనుచుండుట తార్కాణము. యీపేరును మార్పు చేయు నభిప్రాయము కలుగుట కియ్యది కళంకసహితమైనదన్న భావమే కారణమైయుండవచ్చును. తెగలు అను గ్రంథమునందు నమ్మదగని కొన్ని సంగతుల నెవరో యొకరు వ్రాసిపెట్టినకారణముచే ఆ పేరును మార్చుటకుద్దేశించుట కళంకసహితమైనదన్న మాట నొప్పుకొనుట యగునా కాదా యనువిషయము ఆలోచింపదగినది. ఏ నలుగురో ముగ్గురో కూర్చొని తమయిష్టమువచ్చినట్లు నామకరణము చేయుటకన్న యీవిషయమును మహాసభకే వదలివేయగూడదా! అప్పుడు బహుజనాభిప్రాయానుసారము తీర్మానింపబడిన విషయము సత్వరముగా ప్రచారములోనికి రావచ్చునుగదా! యీవృథా కాలయాపనముతో నేమిఫలము, కొత్తపేరునకై తగాదా బయలుదేరనిచ్చినచో అదికాదు ఇదికాదని అను వాదనలు బయలుదేరుట సహజము. దీనివలన రగడ ముంచుకపొగక రెం

డు వరవర్గముల నీ పలు సన్నిపాతము ... ఇప్పటికైనను కూడా ... మహాసభకు అంగీకరించను ... జరుగునట్లు మున్నూరుసోదరులు ... స్వస్థచిత్తులై కార్యక్రమమును అమలుపరచగాక యని కోరుచున్నాను.

ఒక అభిమాని

ప్రైవేటు ట్యూటర్ల పరిస్థితి

అయ్యా!

విద్యాధికులనేకులు నిరుద్యోగులుగా నుండు ప్రస్తుత పరిస్థితియందు, పెక్కురు విద్యాధికులు ఉదరపోషణార్థమై ప్రైవేటు ట్యూటర్లుగానుండుటకు ... వారుపడు అవస్థలు వారి గౌరవమునకు హానికరములుగా నున్నవి.

వారికిజీతము పిల్లవాండ్రు చదువుకొను తరగతులనుబట్టి నిర్ణయింతురు. అనగా పిల్లవాడు నాలుగవతరగతి చదువుచుండినయెడల నెలకు నాలుగురూపాయలు, అయిదవతరగతికి ఐదు ఆరవతరగతికి ఆరు కొందరు యింకను తక్కువయిత్తురు. ఈ జీతము లైనను కొందరు నెలనెలకు సరిగా యివ్వక రెండు నెలలకో మూడు నెలలకో యిత్తురట. కేవలము మూడు నాలుగు ప్రైవేటు ట్యూషనులచెప్పుచు అదే ఆధారముగా జీవనము గడుపువారికి నెలనెలకు రాదు నెలలకు వారిజీతము లివ్వనియెడల వారికగతియేమి?

అదియుగాక కొందరు రెండుగంటల [illegible] ప్పవలెననియు మరికొందరు మూడుగంటలవరకు నేర్పవలెననియు నియమించుకొందురు. వారి షరతులు ముగిసినను, టీచరు లేచిపోకూడదట. ఇక పిల్లవారి బుద్ధిమాంద్యము వలన యందు మంచిమార్కులు రానియెడ వారి తలిదండ్రులు టీచర్లను మీరుచక్కగా చెప్పలేదు పరీక్షించుకొని చెప్పవలెను. పిల్లలు పాఠములు నేర్వకుండినయెడల కొట్టిచెప్పవలెను, అనువాగ్బాణముల ప్రయోగింతురు. ఎక్కువగమాట్లాడి మీపిల్లల బుద్ధిమాంద్యమునకు నేనేమిచేయుదును? అని యేదినమో టీచరు జవాబిచ్చినా? లేదు లేదు అట్లన్న ఆతనిజీవయాత్ర జరుగుటకష్టమని భయపడి మంచిది అట్లేకానిండు అని తలవంచిచెప్పునట. ఒక్కొకప్పుడు పై మాటలనిపించుకొని, జాగ్రతపడి ఎంతచక్కగా బోధించినను పిల్లలు చక్కగా చదివి వల్లించనియెడల విసుగుజెంది ఒకదెబ్బకొట్టిన పక్షమున అప్పుడే వారి తలిదండ్రులు ఏమండీపంతులుగారూ, పిల్లలనుకొట్టుటేల? కొట్టినచే చదువు వచ్చునా. లేకున్నరాదా? కంటిభయ ముండవలెనే కాని కొట్టవచ్చునా? పిల్లలనుకన్న తలిదండ్రులమైన మేమే కొట్టుటలేదు. ఇకమీద కొట్టకండి.. అని తీవ్రభాషణములాడుదురు.

ప్రైవేటుట్యూటరు చదువుచెప్పుటకు పిల్లలయిండ్లకు పోయి నప్పుడు బాలురు ఇంటికడనుండనిచో వారి తలిదండ్రులు బాలురందుస్థలములను తెల్పి వారిని తోడితెండని టీచర్లకు చెప్పుదురు. అతడట్లు పోకుండిన తన్నుకొడి చదువుచెప్పుత... అవమానభయముచే మారాడక తనదురదృష్టమును నిందించుకొనుచు, వెదకునివచ్చి పిల్లలను తోడితెచ్చునట. ఆతడొకదినము జబ్బుచే చదువుచెప్పుటకుపోనిచో, మఱియొకటిరో జు పోయినవెంటనే వెనుకటిదినపు గైరుహాజరునకు సంజాయిషీ యివ్వవలెనట. తలనొప్పిచెతనో లేక కొద్దిపాటి జ్వరముచేతనో రాజాలకపోతివని అతడు చెప్పినట్లైన, తలనొప్పి యేమిచేయును! ఒకగంటవచ్చిపైన కూర్చుండి పిల్లలకు పాఠము చెప్పియుండిన బాగుండెడిది. లేకున్న పిల్లలు వెనుకటిదినపు పాఠములు మఱచిపోవుదురు,, అని వారితలిదండ్రులు స్వాభిప్రాయము నుపయోగింతురట.

వీరైన పంతులుగారికైనెవడల రజాయిచ్చుట, లేక మాత్రము లేకకు చదువుచెప్పించుటసమాని, యీదినము పండుగ కనుక ఉదయమో, మధ్యాహ్నమో వచ్చిచెప్పిపొండి రాత్రివచ్చి,, అనిచెప్పుదురట. ఇకమామూలు సెలవుదినాలు అనగా శుక్ర, ఆదివారములయందు కొన్ని కోట్లు కని, ఆదివారములందు నిరుద్యోగులుగానుండు ప్రైవేటుటీచర్లకు అన్ని దినములు సెలవులేయని తెలిసికొని, ఉదయముమొదలు సాయంకాలమువరకు చదివించుడు, అనికొందరు చెప్పుదురట. నెలకు వేలకొలదిరూప్యములు సంపాదించు నౌకరులకు నాలుగు దినములు సెలవులుండ, పాపము, నాలుగైదు రూపాయల సంపాదించు ప్రైవేటుపంతుళ్ళకు సెలవులేలేవు. పైగా పండుగలందు ప్రాగాముమార్పు 'మామూలుబడి రజాదినములకంటె' మరినమురజాదినము హెచ్చుపని. కొద్దిపాటి జబ్బుకలిగినను పోయితీరవలెను. ఇదిగాక పిల్లలకు తక్కువమార్కులు వచ్చినప్పుడు,,శ్రద్ధతీసికొనుడు శ్రద్ధతీసికొనుడు" అను హాడుపు హెచ్చరింపులు.

బాలురకు మంచిమార్కులు రాకుండుటకై ప్రైవేటు ట్యూటర్ల అశ్రద్ధయని కొందరు తలచవచ్చును. కాని అది పొరపాటని నాతలంపు. ఏలయన తన జీవితమంతయు దాని మీదనే ఆధారపడినదనియు అది లేకున్న జీవయాత్ర నడచుట కష్టతరమనియు, నిరుద్యోగికాకుండి ప్రైవేటు ట్యూటరైన ప్రతిమనుజుడును తెలిసియుండి అంతశ్రద్ధలతో ఆతడు పిల్లల తలిదండ్రులు చెప్పిన మాటలనన్ని తమమారుమాటాడక శిరసావహించును. ఏమ్యాన్ని గాని తనను లోకారీయును మార్గమును అశ్రద్ధచే పోగొట్టుకొనడు. ప్రైవేటు ట్యూటర్లు,, పాఠము చెప్పినపనితీరదు. పిల్లవానికి వచ్చిననేమి, రాకున్ననేమి, మనజీతము నెలకు సరిగా రానేవచ్చును,, అని సాధారణముగా చెప్పనున్నారు. టీచర్లకంటె పదిరెట్లు ఎక్కువశ్రద్ధతో పని చేయుచున్నట సందేహాస్పదము కాజాలదు అందుచే బాలురకు మార్కులు తక్కువవచ్చుట వారి అశ్రద్ధతప్పు ప్రైవేటు ట్యూటరులది కానేరదు. అయ్యో! గుర్వుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, అనుశ్లోకము యిందుమిందుగా ప్రభావమునకు తెలిసియుండే విద్యాగురువులను ప్రయివేటు ట్యూటర్లను సేవకులనుగా ఆనుచుట ఎక్కువ కష్టపెట్టుట మొదలగునవి కడు శోచనీయములు.

ఇదిఅంతయు నే చూచినదియు విన్నదియు వ్రాసినాను నేనుగాని వ్యక్తి దూషణమునకై లిఖించినదిగాదు ఇకమీదనైన విద్యాభిమానులైన ధనికులు తమపిల్లల ట్యూటర్లకు కనీసము నెలకు ఒకటిరెండు దినములైన విశ్రాంతినిచ్చి వారి మనసుల నొప్పించకుండ, టీచర్లుచెప్పిన పాఠములను చక్కగా నేర్చి వల్లించవలెనని తమపిల్లలకు భయముంచి, అనాథులగు ప్రైవేటుట్యూటర్ల మనములకు సంతోషము గల్గించినయెడల తద్వారా తమపిల్లల విద్యాభివృద్ధియగునని విన్నవించుచు, తమకష్టముల వినువారెవ్వరును లేనట్టి ప్రైవేటుట్యూటర్ల స్థితిని వెల్లడించుటకు తమపత్రికయందు తావొసంగినందులకు కృతజ్ఞతను తెల్పుచు, ఎక్కువ వ్రాయుట పాఠకులకు శ్రమనొసంగుచేయునని తలంచి యింతటితో విరమించుచున్నాడను.

ఇట్లు

కరిచేడు హేమాద్రి సత్యనారాయణరావు

సికింద్రాబాదు-[దక్కను]

కేసరి రత్నత్రయము

లోధ్ర

గర్భాశయ రోగ నివారిణి

స్త్రీలకుగలుగు ముట్టుకట్టు, క్రమభంగము ప్రదరసోమరోగాదులను తుదముట్టించి సంతానము సంపదనిచ్చును. మరియు దీనివలన నూతికగడ్డ, దగ్గు, బలుపు, వాతనొప్పులు, విషవ్రణములు నివారణమగును.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకం

రక్తమును శుద్ధిచేసి బలహీనతను, మలబద్ధకమును, కీళ్లనొప్పులను, నవామేహవ్యాధులను, పొడలను అజీర్ణి మొదలగువాటిని కుదిర్చి ధాతువును వృద్ధిపరచును.

అర్క

సర్వ జ్వర నివారిణి

చలిజ్వరము, వంతుజ్వరము, విషజ్వరము మొదలగు సమస్త జ్వరములను అర్కి ... కుదుర్చును.

కేసరికుటీరం—ఎగ్మూరు

మద్రాసు

శ్రీదేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషానిలయము
హన్మకొండ (నైజాం)

భవననిర్మాణ విరాళములకై విజ్ఞాపనము

ఈ గ్రంథాలయ పర్వస్వమంతయు పరశురామ్ పీలి ... మూడు సంవత్సరములు దాటినది. మరలపునః ప్రయత్నములు చురుకుగా జరుపబడినవి. ఆంధ్రమహాజనుల వాత్సల్యాతిశయమునను నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర జనకేంద్ర సంఘము వారు, ౧౪ వ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ మహాసభవారు, మద్రాసు గ్రంథాలయ సంఘము వారు జూపిన సానుభూతి వలనను శ్రీముఖ సంవత్సరాంతమునకు గ్రంథాలయమునకు ౧౪౪౪ గ్రంథములు సమకూర్పబడినవి. వీనిలో ౧౨౧౩ తెనుగు, ౩౨ సంస్కృతము, ౧౦౪ ఇంగ్లీషు ౧౪౪ ఉర్దు, ౫౧ హిందీ గ్రంథములుగలవు. గ్రంథకర్తలు, విద్యాభిమానులు, గ్రంథమాలలు మున్నగువారు ఉచితముగా నొసంగినవి ౧౩౩౩ గ్రంథములుగలవు. ఆంధ్రదేశమున సుప్రసిద్ధులగు ఆంధ్రపత్రికాధిపతులు శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు, మున్నగువారును, బెజవాడ విజ్ఞానమండలి మిత్రుగ సంఘలును, నిజాంరాష్ట్రమున శ్రీయుత ఆదిరాజు సత్యనారాయణరావుగారు, కొత్తపల్లి శ్రీ ... దిరమణకవులు, వకీలు ఆపంచ వెంకట్రావుగారు, నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర జనకేంద్రసంఘమువారు. గోలకొండ పత్రికా కార్యాలయము వారు, శ్రీమతి చాట్రాతి ... వరసమాంబగారు, పండిత ఆదిరాజు వీరభద్రరావుగారు, బట్టిప్రోలు సహాయాధీశ్వరీ ... రాణీ మరభిపెంకటరత్నమాంబగారును, బనారస్ వాస్తవ్యులు ... సాహిత్యవిశారద చి. వు. వీరభద్రశర్మగారును చేసిన గ్రంథసహాయము గ్రంథాలయ పువయుద్ధరణ కమూల్యమై మరువరానిదైయున్నది. ఇంకను పెక్కురు గ్రంథకర్తలు, పండితులు నూరుమంది గ్రంథముల నుచితము గానంపిరి పలువుర సహాయముచేయ వాగ్దానము లుచేసిరి. వీరలకెల్లరకును మాకృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుచున్నారము. పత్రికాధిపతులచే ఆంధ్రదినపత్రిక, గోలకొండ, త్రిలిజ్ఞ, ఫెడరేటెడ్ ఇండియా, దేశసేవ, వినోదిని, చిత్రగుప్త, సరస్వతి, శక్తిరాణి, విశ్వకళ, భారతధర్మ, ఆంధ్రభూమి, (సగం ఖంచా) ఉచితముగా నొసంగబడుచున్నవి భారతిపత్రిక నిలయమునుండి తెప్పించబడుచున్నవి గ్రంథాలయమునకు స్థిరభవనము నిర్మించ ప్రయత్నములు జరిగెను కొంతవరకు తయారై కాలాంతరమునచే పూర్తిగాక నిలచియున్నది. త్వరలోనియ్యది సంపూర్తికాగలదని యాశించుచున్నాము ప్రస్తుతము గ్రంథాలయమెంక స్థిరభవనమునకు చేర్చబడి యథారీతి కార్యక్రమము నిర్వహింపబడుచున్నది యీ మూడు సం॥ నుండి గ్రంథాలయ పునఃప్రయత్నములకై రు ౧౪౪-౧౧-౦ లు వ్యయపరచబడినది యీసొమ్ము పలువురైన చందాలనుండియు నిల్వసొమ్మునుండియు ఖర్చుచేయబడినది షుమారు రు ౨౦౦౧ లు కోశాధ్యక్షునివద్ద నిల్వయున్నది, దీనిని భవననిర్మాణమునకై వినియోగించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది తెనుగబడియున్న ఆంధ్ర సోదరుల యభివృద్ధికేర్పడి ౧౯ సం॥ నుంచి భాషాసేవ చేయుచున్న ఈ గ్రంథాలయ స్థితిగతుల నాలకించి దీని భవన నిర్మాణమునకు ఆంధ్రమహాశయులెల్లను తోడ్పడి పోల్లించిపరి గ్రంథాలయము నిర్వహించుటకు అన్నివిధముల సహాయపడ ప్రార్థితులు స్థానిక పరస్థానికులెల్లరు సభ్యులుగను, పోషకులుగను చేరి యీగ్రంథాలయము నన్నివిధములనాదరించి నిర్విఘ్నముగ భాషాసేవను ప్రజాసేవయు చేయునట్లనుగ్రహింతురని యాశించుచున్నారము. తదుపువారి క్రిందివిలాసమునకు పంపింపుడు

హన్మకొండ
మానవరంపోష్టు
మూష్ణగోదావరి

ఇట్లు విన్నవించు భాషాసేవకుడు
కొం. వెం. రా. ల. వా. శర్మ
సంస్థాపకుడు

ప్రకటనము

మాననీయులగు సోదరులారా!

ఎన్నియో సంవత్సరములు గడచిన తరువాత మన ప్రభువుగారి అనుగ్రహమువలన పురపాలక సంఘముయొక్క శాసనము అమలులోనికి వచ్చినది. ఈ నగరవాసులకు నాగరకత గలిగి వృద్ధిమార్గమున నున్న ఇతర నగరవాసులకున్నట్టి ఎన్నికల అధికారము నగరముకొరకును నగరవాసులక్షేమము కొరకును ఉచితముగా నుపయోగించుట హైదరాబాదు పురవాస్తవ్యులకు కర్తవ్యమైయున్నది.

౧. పురపాలక సంఘముయొక్క శాసనములోని ౧౧ వ దఫాప్రకారము ఎవరెవరిపేళ్లు నగరభాగము (హల్కా) యొక్క రిజిష్టరులో వోటరుగా వ్రాయబడియుండునో అట్టివారు మాత్రమే వోటు యిచ్చుటకు అధికారము కలిగియుందురు.

౨. ఇట్టి రిజిష్టరులో తమ పేరులు చేర్చుకొనుటకై దరఖాస్తు ఇచ్చుకొను యోగ్యత యీ క్రిందివారికి మాత్రమే కలదు:—

[అ] ౨౧ సంవత్సరముల వయస్సు గడచినవాడు.

[ఆ] అట్టి నగరభాగము (హల్కా)లో, నెల ఒకటింటికి ఏడురూపాయిలకు తక్కువగాని కిరాయ చెల్లించుచు ప్రత్యేకయింటినిగాని అందులోని యొకభాగమునుగాని విడిగా పూర్తిగా నైనను కొంతవరకైనను యజమానుడుగాని, కిరాయదారుడుగాని, సిక్మీకిరాయదారు (కిరాయదారునుంచి తీసికొన్న కిరాయదారుగా) గాని విడిగా స్వాధీనమందుగలవాడు.

[ఇ] అంగీకరించబడిన ప్రత్యేక యూనివర్సిటి (విశ్వవిద్యాలయము) యొక్క గ్రాడ్యుయేటు (పట్టభద్రుడు)గాని బి. ఏ. పరీక్షకు సమానమైన ప్రత్యేక పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణుడైన అట్టి హల్కానివాసి.

౩. పురపాలక సంఘమువారు ఇట్టి వోట్లు ఇచ్చువారిపేళ్ల రిజిష్టరును తయారుచేసినారు. నేను ఆ ఫెహరిస్తును చూచినాను. దానిలో ఎందరో వోట్లిచ్చు అర్హత కలవారి పేళ్లు లేవు. కనుకపైన వివరించబడిన దఫాప్రకారము వోటు యిచ్చుటకు అధికారము కలవారు రిజిష్టరులో తమ పేరు వ్రాసియున్నదా లేదా చూచుకొనవలెను. ఒకవేళ పొరపాటువలన వారిపేరురిజిష్టరులో లేనట్టయితే ఖురాదునెల ఆఖరులోపల తమపేరు రిజిష్టరులోచేర్చవలసినదని దరఖాస్తు యియ్యవలెను. వలయనగా ఆ రిజిష్టరులో పేళ్లు లేనివారు, అర్హత కలిగి యుండినప్పటికిని వోటు యిచ్చుటకు వీలుండదు. ఈకారణము వలన [బె] హల్కాలోనున్నవారందరిని నేను కోరునదేమనగా వారు తమపేళ్లను పైనచెప్పిన ప్రకారము రిజిష్టరులో చేర్పించుకొని, తమకుగల యీ గొప్ప హక్కును ఉపయోగించవలయును; మరియు, తమకు ఎవరు తగినవారుగా కానవచ్చెదరో అట్టివారిని తమ ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనవలయును.

౪. ఈ సందర్భములో నేను [బె]హల్కాయొక్క అభ్యర్థినిగా నిలుచుచున్నాను. గడచిన ౧౨ సంవత్సరములనుండి పురపాలక సంఘముయొక్క సభాసదుడనుగానుండి ప్రజాసేవచేయుచున్నాను. ఈ మధ్యకాలములో పూర్వపు ఖానూను ప్రకారము కాలము పూర్తియైనందువలన సభాసదత్వమును వదలుకొని మరలమరల అభ్యర్థిగా నిలచితిని. పురపాలక కమిటీవారు (వీరిలో సర్కారు అధికారులను ప్రజాహితైషులు చేరియుండిరి.) నన్ను మరలమరల సరుంగా నెన్నుకొనిరి. అవకాశము లభించినప్పుడెల్లను నేను నగరముయొక్క పారిశుద్ధ్యము (సఫాయి) గురించియు, నగరవాసులయొక్క హక్కులను గురించియు ప్రభుత్వాధికారులకు శ్రద్ధకలిగించితిని. పురవాసులయొక్క హక్కులను కాపాడుటకై నాశక్తికొలది యత్నించితిని. హిందూదేశములో నేమి యూరపు అమెరికాఖండములందేమి సంచరించునప్పుడు ఆయా ప్రదేశములందలి పురపాలక విషయములను ప్రత్యేకప్రయత్నముద్వారా తెలిసికొన యత్నించితిని. ఏయే విషయములు ఉపయుక్తములుగాను, సంస్కరింప దగినవిగాను నాకు తోచెనో వానిని అప్పుడప్పుడు పురపాలకసంఘమువారికి గట్టిగా నివేదించితిని. ఉదాహరణార్థము ఫుట్ పాత్ [కాలిబాటల] పరిశుద్ధత, ఫైరుబ్రిగేడు [అగ్నిచల్లార్పు యంత్రసాధనము] యొక్క సంస్కరణము, మురికికాలవలను శుభ్రపరచుట; వానిలోనుండి మురికి తీసివేయు కాత్రపద్ధతులు; పురపాలక సంఘముయొక్క చిన్నయుద్యోగుల స్థితిగతుల విచారణ మొ॥నగరముయొక్క ఆరోగ్యము, విద్యావిషయములను గురించి నాకెట్టి శ్రద్ధ కలిగియున్నదో నగరవాసులగు నా మిత్రులు బాగుగా నెరుగుదురు నేను నగరవాసుల సేవజేయుటలో, నగరక్షేమమును నగరవాసుల కీర్తిని దృష్టియందుంచితినే కాని మరేపక్షపాతము నన్నాకర్షించలేదు.

౫. పేళ్లు రిజిష్టరులో చేర్పించుకొనుటకై ఫారములు ఎవరెవరికి కావలయునో వారు పురపాలకసంఘము [సఫాయి మహాకమా] నుండిగాని నావద్దనుండిగాని పొందవచ్చును. వాటికి ఇతరసంగతులు కూడ ఎన్నికలను గురించి బోధించుటకు నేను ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నున్నాను

౬. ఇప్పుడు జరుగవలసినపని ఏమనగా రిజిష్టరులోపేళ్లుచేర్పించుకొనుటయే. పేళ్లు చేర్పించుకొన్నంత మాత్రమున ఫలానివారికే వోటు యియ్యవలయుననే నిర్బంధములేదు. సభాసదుల యెన్నికల తారీఖు మహారేవరులోనో మొహరులోనో ఉండగలదు. అప్పుడు ఎవరికి వోటు ఇచ్చుట ఇష్టమో వారికే యియ్యవచ్చును. వోటు యిచ్చువారు, పురపాలక సంఘముయొక్క నాజము (అధ్యక్షుడు) ఎన్నికలకొరకు ఏర్పరచునట్టి సభకు స్వయముగాపోయి వోటు చేయునంతవరకు వోట్లు లెక్కలోకి రావు. ఇప్పుడు అర్హతగల ప్రతి వ్యక్తియు రిజిష్టరులో తనపేరు వోటరుగా చేర్పించుకొనుటకై ప్రయత్నించవలయును. అంతే.

[redacted] రామచంద్రనాయుకు, ఎం. ఏ.
బారిష్టర్, అట్లా.
(బె) హల్కాఅభ్యర్థి

భగవాలాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము
మర్లీకమాన్ హైదరాబాదు

మావద్ద అన్నివిధములైన స్వదేశీ అత్తరు తైలములు అగరుబత్తీలు కుంకుమపువ్వు సాయిబుబ్బులు జర్ది మొదలగునవి అమ్మబడును.

జిల్లా వార్తలు

మిర్యాలగూడెం తాలూకా జమాబంది

"మిర్యాలగూడెం తాలూకా జమాబంది యనుశీర్షికతో ౧౫-౭-౧౩౪౩ నాడు జిల్లానుండి ఒక లేఖవచ్చినది. అందులో దస్కతులేవు. దానిని వ్రాసినవారెవరో తమపేరును, విలాసమును తెలియజేయుచు పైవ్యాస శీర్షికను చేర్చి దానిని తాము వ్రాసినట్లు తెల్పినయెడల మేము దానిని ప్రకటింపగలము"

గో. ప. సం

ధర్మారావుపేట హిందువుల కష్టములు

నిజామాబాదు జిల్లాలో కామారెడ్డితాలూకాలో చేరిన ధర్మారావుపేట గ్రామములో హిందువులకు ఆగ్రామమందలి ముస్లిములవలన కష్టములు కల్గుచున్నట్లును, మొన్న తీర్థపండుగనాడు ఆగ్రామమున దీనికొక నిదర్శనము మరియొకప్రయత్నము జరిగినట్లును ఒకవార్త తెల్పుచున్నది ఈ వార్తయందలి వివరము లసత్యము మరియొకవిధముగా రజాకారులవలన వాటినిమేము ప్రకటింపజాలము అధికారులవలన ఏదైనను ఈవిషయమున తెలిసినయెడల ప్రకటింపగలము.

గో. ప. సం

మెదకు వార్తలు

(ఒక విలేఖరి)

మెదకు స్పెషల్ :—

పరశురామ క్రీతి

౨౯ వ తేదిరాత్రి సుమారు ౨ గంటలకు తూరగాయ మార్కెటుకు సమీపమునవున్న బలరాంఅనువాని ఛిల్లరదుకాణమునుండి మంట లెగిసినవి, ఆదే వీధినయుండు రంగరాజులు (అద్దకపు పనివాండ్లు) సహాయమువచ్చి మంటలార్పుటకు ప్రయత్నించిరి ఆ ఒక్కదుకాణము మాత్రము పూర్తిగా కాలిపోయినది సుమారు రు ౧౫౦౦/ల వరకు నష్టము సంభవించినట్లు తెలియుచున్నది.

మొదట హత్య, పిమ్మట ఆత్మహత్య

౨౯ వ తేది పగలు ౧౦-౩౦ గంటలకు ఇచ్చటనొక ఘోరసంఘటనము జరిగినది వెళ్ళ కిష్టయ్యఅను ౨౫ సంవత్సరముల కాపు యువకుడు తనగృహమునకే పోచావియను ౧౮ సంవత్సరముల వయస్సుగల యువతియొకతెను కత్తితో గాయపరచెను గొంతుపైన రెండుమూడు పోటులుండెను కారణమున బలమైనపోటుపొడిచెను. అంత ఆమె స్పృహతప్పి పడిపోగా ఆయువకుడు వెంటనే దూలమునకు త్రాడువేసి యురిపోసుకొనిచచ్చెను. ఈసంగతి తెలిసి డాక్టరు, పోలీసువారు వెళ్లి పరీక్షించగా ఆయువతికింకను ప్రాణమున్నట్లు తెలిసెను ఆమెకు చికిత్సజరిపి ఆస్పత్రిలో వాజ్మూలము గైకొనిరి ఆమె తనవాఙ్మూలమున తనకును తన ప్రియునికిని ఆదివరకు ఏలాటి వైషమ్యములు లేవనియు, యువకుడింటి కాతడు వానికడకు రాజాలనని చెప్పినంతమాత్రమున అతడు వెంటనే పైబడి తనను పొడిచెననియు చెప్పెను. ఆమె ౨౯ వ తేది రాత్రి ౯ గంటలకు చనిపోయెను యువకుని శవమును పరీక్షించిన డాక్టరుగారు ఆత్మహత్యయని ధృవపరచిరి

పురపాలకసంఘమువారి ఉపేక్ష

సఫాయి దారోగాసాహెబ్‌గారికి సందులలోనొకడు జలదారులను బాగుచేయించుమని పలుమారులు మనవిచేసుకొన్నను తగినంత శ్రద్ధగైకొనబడుటలేదు పెలకొక పర్యాయమైనను మోరీలను శుభ్రపరిచించినచో ప్రజలయారోగ్యవిషయమున పురపాలకసంఘమువారు అత్యంత శ్రద్ధగైకొనినవారగుదురు

దీపములు లేనందుచే ప్రమాదములు

సందులలో యిదివరకుండిన దీపస్తంభములు పెరికివేయబడి నప్పటినుండియు ప్రమాదముల సంఖ్య పెరుగుచున్నది మిక్కిలి చీకటిగానుండు యీసుకసందులైనను దీపములుంచిన బాగుండును గాడిదలతో టక్కరులు, సందులలో పోట్లాటలు, తలకాయల దెబ్బలు, కొంతవరకైనను తగ్గునని తోచుచున్నది.

పశేలుకుంటలో మలము

(బ్రాహ్మణవీధికి చివరయుండు పశేలుకుంటనుగురించి పాఠకులిదివరకే చదివియుందురు ప్యావింజరులు అందు మలమునగలుపుట మానలేరు డాక్టరుగారికిని, దువ్వం తాలూక్దారుగారికిని విన్నవించుటయైనది కాలేమందురవగా, మ్యునిసిపాలిటీలో చెప్పలేము. వేరే ప్రత్యేకముగా (ఏదైనపద్ధతి) ఏర్పాటుచేసి యిక్కడ వేయకుండునట్లు ఏర్పాటు చేయింపగలము కాని యిక్కడవేయుటకును వీలులేదు చాలాయిబ్బందిగాయున్నదిఅని చెప్పిరి ఇందుకు నాసలహాయేమనగా ఇప్పుడు చెత్తపోయుచున్న బండ్లలో ఒకదానిని తగ్గించి మలము గైకొనిపోవుటకు ఒకబండి యేర్పాటుచేసి తద్వారా మలమును దూరముగా పారవేయునట్లు చేయవలయును రోగము లెట్లు కింద పడుండేదారలకు తీసివాడుపడే రోగములబాధ ఎట్లు తెలియును! కావున సంఘమువారనుగ్రహించి యీపద్ధతి నవలంబింపజేతురుగాక

పోలీసులుతలకురుమాలుకట్టించుట

౨౮ ఖుర్దాదు ఉదయము ౧౦ గంటలకు కమసాలి వెంకటేశముగారు తన సోదరులతోకూడి తనదుకాణము పని చేసికొనుచుండగా, దుకాణము ముందునుండి పోవుచుండిన శ్రీ పోలీసు సర్కిలు యిన్‌స్పెక్టరుగారు తన దఫేదారుతో ఆకమసాలికి తలకురుమాలు చుట్టుకొని కూర్చుండవలెనని హెచ్చరికచేయుమని చెప్పిపంపిరి దఫేదారుడు ఆలేవిధము గపోయి కమసాలితలకు రుమాలుచుట్టించెనట ఇప్పుడు ఈ సంగతి తెలిసిన అనేకులు పట్టణమంతయు ఈ ఆజ్ఞ అమలుపరచబడునేమోయని భయపడుచున్నారు తమ దుకాణమున ఎండకాలమున కుంపటిదగ్గరకూర్చుండి పనిచేయుచుండుటకే భరింపలేనివారికి తలకురుమాలు కట్టుకొనవలసినచో కష్టము కలిగించవచ్చును

ఎల్లుట్లలో ధన నిక్షేపము దొరుకుట

(స్వకీయ విలేఖరి)

మ. ఘ. వ నిజాము రాష్ట్రమున నిజామాబాద్ జిల్లాయందలి యెల్లారెడ్డి తాలూకాలో దోమకొండ సంస్థానములోని యెల్లుట్లయను గ్రామమునఒకకోమటి సంస్థానాధీశుల యాజ్ఞ జెంది, యిల్లు కట్టుకొనునప్పుడు ఆయూరి కోటముందరి సంస్థానాధీశ్వరుల భూమిలో మన్నుత్రవ్వుచుండ నెంతయో నిక్షేపధనము గానుపించెననియు, అందు బంగారుకడ్డీలు, నూరుపాయలు ఉండెననియు, ఇంతవరకు ధనమింతయున్నదని నిర్ణయముగాలేదనియు వదంతిగలదు.

సర్కారు కార్యాలయమువార్తలు

మ ఘ వ ప్రభుత్వమువారుమిర్యాలగూడెంలో పోలీసుఠాణా కట్టించుటకై భూమిని సంపాదించినారు. భవననిర్మాణము ప్రారంభింపబడినది

లాతూరులో మున్సిఫీన్యాయస్థాన భవనము కట్టించుటకై స్థలమును సర్కారువారు కొనినారు భవననిర్మాణము కూడ ప్రారంభింపబడినది.

—బులెటిన్

అహమద్‌పూరులో కలరా

బీదరు జిల్లాలో అహమ్మదుపూరు తాలూకాలో కలరా ప్రారంభమైనట్లును, తాలూకా వైద్యాధికారి దానిని అరికట్టుటకై అవసరమైన దానినంతయు చేయించుచున్నట్లును తెలియ వచ్చినది

—బులెటిన్

జేవారసుఆస్తుల స్వాధీనపఱచుకొనుట

నల్గొండజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి సిఫారసుపై నవాబ్ అష్రఫ్ అలీమీర్జా, జాగీర్దారుగారికి సూర్యాపేట తాలూకా, మాధవపురము గ్రామములలో ఎవరును తమవిగా అడుగని భూములన్నింటిని (లావారసు) స్వాధీనపరచుకొనుటకు అనుమతి ఈయబడినది.

హనుమకొండనుండి తహశీలు మార్పువదంతి

సూబేదారుగారికి హనుమకొండవాసుల మొఱ

హనుమకొండవాసులు వరంగల్లు సూబేదారుగారికి ఒకవిజ్ఞప్తిని పంపుకొనినారు. తహశీలు కార్యాలయమున్ను దువ్వంతాలూక్దారుగారి కార్యాలయమున్ను హనుమకొండనుండి వరంగల్లు సూబేదారుగారి కార్యాలయమునకు మార్చబడునని ఒకవదంతి కలదని అవిజ్ఞప్తి తెల్పుచు అవిధముగా మార్చవలదని ప్రార్థించుచున్నది సుమారు నాలుగేండ్లక్రిందట అవ్వల్ తాలూక్దారుగారి కార్యాలయమున్ను, సర్కారుఖజానాయున్ను లోకల్ ఫండు కార్యాలయమున్ను హనుమకొండనుండి సూబేదారి కార్యాలయమునకు మార్చబడుటచేతఅసౌకర్య మేర్పడినదని విజ్ఞప్తిలో పొందుపెట్టబడినది.

—బులెటిన్

భూమిశిస్తుకట్టలేక!

స్త్రీఆత్మహత్యకై యత్నించుట

వికారాబాదు జిల్లామేజిస్ట్రేటు న్యాయస్థానములో పార్వతమ్మఅను నామె ఆత్మహత్యచేసికొనుటకై యత్నించెనను నేరము మోపబడి విచారణలోనున్నది. ఆమెపిండ్లిమడుగు గ్రామములోనొకపట్టాదారనియు, ఆమెభూమిశిస్తును కట్టజాలనిదై బావిలోదూకి చావయత్నించెననియు తెలియుచున్నది. ఆమెదూకునప్పుడు ఎవరోఅడ్డపడుటచే ఆమెబ్రతుకగల్గి న్యాయస్థానవిచారణకులోనైనది.

—బులెటిన్

హత్యలు, ఉపద్రవములు!

వరంగల్లుజిల్లాలో మహబూబాబాదు పోలీసుఠాణాకుచేరిన అనంతారం గ్రామములో మల్లిగాడు తనభార్య గొంతుకొక కత్తితో కోసివేసెను.

ఔరంగాబాదు జిల్లాలో కన్నాడ్ పోలీసు ఠాణాకు లోబడిన సుదాది గ్రామముయొక్క సరిహద్దులో పండూభాగాఅను నతనిశవము ఒకపొలములో పడియుండెను.

నల్గొండజిల్లాలో ముత్తుకూరు పోలీసుఠాణాకు లోబడిన పర్తల్ గ్రామములో వెంకయ్యఅను నతడు రాజయ్యను గొడ్డలితో కొట్టినందున రాజయ్యమరణించెను

ఈవిషయముల నన్నింటిని పోలీసువారు పరిశోధించుచున్నారు.

—బులెటిన్

యాత్రికులకు సౌకర్యమేర్పరచుట

మహబూబునగరం జిల్లా ఆదేతాలూకాలో వడ్డెం గ్రామమువద్ద శ్రీశారదగిరియందు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి ప్రతిసంవత్సర ఫాల్గుణశుద్ధ చతుర్దశి మొదలు బహుళపంచమివరకు బ్రహ్మోత్సవమున్ను ఆశ్వయుజశుద్ధ ౧ మొదలు శుద్ధ ౯ వరకు శరన్నవరాత్రోత్సవములును జరుగను. ఆసమయములందు సకలజనులకు ఉపయోగించు పుష్కరిణి పాపవినాశనియను తీరములను, కోనేరు ధర్మసత్రములను, వంటశాల రథశాలను హనుమద్దేవాలయమును నిర్మించిన మహానుభావుని జపసమాధి మంటపము శిథిలమైనది దానిని పునర్నిర్మాణముచేయుటకును, తత్సమీపమునందున్న చిన్న కాసారమును సాధుజనుల కుపయోగించునట్లు చేయుటకును యత్నము చేయబడుచున్నది.

వరంగల్లులో అఫ్జల్‌షాహీ స్కౌటుదళముల క్యాంపు

అఫ్జల్‌షాహీ స్కౌటుదళములు ఏప్రిల్ ౨౯ వ తేది గురువారమునాడు ఉదయము సికింద్రాబాదునుండి రైలులో కాజీపేటకుపోయిరి అక్కడ పెద్దపెద్ద కట్టుచున్న స్థలము చాలకాని సర్కారు కార్యాలయముల మధ్యను అధికారుల బంగళాలమధ్యను ౫ గుడారములు వేయబడెను, అక్కడ ఈ స్కౌటుదళములు విడిసెను అనాడు సంస్థానపతాకమును ఎత్తుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను శుక్రవారమునాడు స్కౌటువారందరు యిపుడు కట్టబడుచున్న అజంజాహీ మిల్లులను వేయిస్తంభముల మంటపమును చూచిరి అదివారమునాడు వారు కొద్దికాలము వరంగంపేటలోదిగి అక్కడ ఓవర్సీరుఅగు అబ్దుల్ మజీదుగారిచ్చిన ఆతిథ్యమును పొంది అచటి అడవుల విశేషములను చూచిరి తిరిగి వచ్చునపుడు మన్నెపు తహసీలారు మొదలగుఅధికారులు స్కౌటువారిని గౌరవించిరి. సోమవారమునాడు సూబేదారుగారిఅధ్యక్షతక్రింద కొన్నివిశేషములు జరిగెను అధికారులచేతులు వచ్చియుండిరి మ ఘ వ. నిజాం ప్రభువుగారికి మూడు ,చీయర్లు (అభివందనములు)తో క్యాంపు పరిపూర్తియయ్యెను

—బులెటిన్

భూముల అన్యాక్రాంతిని నిషేధించు చట్టము

ఉస్మానాబాదు ప్రజల అసమ్మతి

ఉస్మానాబాదులో షాహుకార్లు, రైతులు, వర్తకులు సభచేసి మ ఘ వ ప్రభుత్వమువారు భూములను అన్యాక్రాంతము చేయకుండ నిషేధించుటకై గావించినచట్టము అనర్థదాయకమని తీర్మానించిరని వార్తలు తెల్పుచున్నట్లు ఆంధ్ర పత్రికకు హైదరాబాదువిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు ముందుగా ప్రకటింపకుండ యిట్టిచట్టము చేసినందుకు సభవారు ఆగ్రహము తెల్పిరట బ్రిటిషుయిండియాలోవలె అశాసనము నిరుపయోగమగుననియు, వ్యవసాయదారులకు లాభములేదనియు తలచుచు, తమ అభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకై హాలాహ్ఖ్వార్, ఎం మాణిక్యచంద్రగార్లకు అధికారము నిచ్చిరి

రాయచూరు వర్తకులకష్టములు

ఈమధ్య రాయచూరులో ధాన్యములమార్కెట్ల చట్టము అమలు పరుచబడగా దానివలన తమకుకలుగుచున్న దని ఆ పట్టణములోని వర్తకులతరఫున సుమారు ౪౦ మంది రాయచూరులు హైదరాబాదునవచ్చి మహారాజా సర్ కిషన్‌ప్రసాద్ బహాదర్ గారివద్ద మొఱపెట్టుకొన్న సంగతియిదివరకే తెలియచేయబడెను. ఆమొఱలోని వివరములను మే 3 వ తేదినాటి బులెటిన్ పత్రిక ప్రకటించు చున్నది

సాధారణముగా ఇంతవరకును ధాన్యముల మార్కెట్ల చట్టము అమలుపరుచబడిన చోట్లలోనెల్ల చట్టమునమలుపరచుటకు ముందుగా అధికారులు మార్కెట్లను కట్టించి, ఏచోట్లలో చట్టము అమలుపరుచబడుచున్నదో అచ్చటివర్తకులకొఱకును ప్రజలకొఱకును సౌకర్యములేర్పాటు చేయబడుచుండెడివి, అట్టివిషయములు ప్రస్తుతసందర్భమున తలపెట్టబడలేదు రాయిచూరులో వేసవికాలముగా నండుటచే వర్తకులు ఇతరపట్టణవాసులతో గూడ తరునిజాసములను కొత్తిలి విశేషకాలము పట్టణముబైట గడుపవలసివచ్చెను అందువలన పట్టణములో వర్తకమంతయు ఛిన్నాభిన్న స్థితికివచ్చెను. ఇట్టిస్థితిలో ౧౩౫౨ వఫసలీ మార్కెట్లచట్టము అమలు పరుచబడినది అసలుగా వర్తకము సరిగా సాగుచుండని సమయములో ఆ చట్టము అనేక అసౌకర్యములను కలుగజేయుచున్నది

చట్టమును అమలుపరచుటకు ముందు మార్కెట్టును నిర్మించవలయును వస్తువులను జాగ్రత్తగా నుంచుటకు గోడౌనులను ఏర్పరుచవలయును మార్కెట్టుకు వేలకొలది బండ్లు సరకును అమ్ముటకునకై తెచ్చుచుండును. అవియన్ని నిలుచుటకు సైతిప్పుడేక చెట్లనీడగల్గిన యొకస్థలము మాత్రము ప్రహరీ గోడగల్గినది ఉండవలయును. వర్తకులకును వారిబండ్లకును వారిబండ్లు తోలువారలకును త్రాగుటకునీటి యేర్పాటు చేయబడియుండవలెను. ఇందు దూరప్రదేశముల నుండి వచ్చుచుండుసరకు దొంగల వలనగాని, వర్షమువలనగాని, గాలివలనగాని ఏమి ప్రమాదము కలుగకుండునట్లు ఏర్పాట్లు చేయబడవలెను. పట్టణమునకుబయట తాత్కాలికమైన-యేర్పాట్లు రాయచూరులో జరుగు లక్షలకొలది రూపాయల వర్తకమునకు తగినంత సంరక్షణనిచ్చునని వర్తకులకు నమ్మకము లేదు ఇప్పుడు మార్కెట్టుగా నుండుటకై ఏర్పరచబడిన స్థలము ఇప్పుడున్న గంజికొట్లకు, దుకాణములకు దూరముగానున్నది, అదియునుగాక అస్థలములను సమీపమున గోడౌనులు లేవు.

ఇప్పుడు వర్తకులకు వ్యవసాయదారులు లక్షలకొలది రూపాయలను బాకీపడియున్నారు. యీబాకీల పరిష్కారమునకును తగినంతకాలము అవసరమైయున్నది

ఊరిబయట మార్కెట్టు లేక గోడౌనులేక కోట్లకొలది రూపాయల విలువగల తమసరకులు సురక్షితములుగా నుండునని వర్తకులకు ధైర్యములేదు

ఇంకొకటి ఇప్పటికి ౩౦ఏండ్ల క్రిందట అప్పటికి అవ్వల్ తాలూక్దారుగానున్న రాయ్ లలితాప్రసాదుగారి కాలములో కట్టింపబడిన ప్రత్తి—ధాన్యముల మార్కెట్టు ఒకటి రాయచూరులో ఇప్పటికున్నది ఆమార్కెట్టుకు సమీపముగా వర్తకులు తమయిండ్లను కట్టించుకొనుటకై అనేక లక్షల రూపాయలను ఖర్చుపెట్టియున్నారు ఇపుడా భవనములను వదలి క్రొత్తచట్టము అమలుపరచుటవలన క్రొత్తచోట క్రొత్తగా భవనములను కట్టించుకొనుటకు ఈఅరిక పుస్థితిలో వర్తకులకు శక్తి లేదు. అందువలన చట్టమును అమలుపరచుటకు ముందు ప్రభుత్వమువారు తలసినన్ని సౌకర్యములతో మార్కెట్టును కట్టించవలయును. లేదా మొటనే అమలుపరచెదు పక్షమున ఇప్పుడుండు మార్కెట్టులోనే ప్రత్తి—ధాన్యముల అమ్మకము జరుగుటకు అంగీకరించవలెను.

౧౫౦ మంది సుప్రసిద్ధ వర్తకులుండగా అందులో ౫౫ మంది మాత్రమే ధాన్యపుమార్కెట్ల చట్టమునకులోబడుటకంగీకరించిరని ఏప్రిలు ౨౯ వ తేదినాటివార్త తెల్పుచున్నది. ఈఅంగీకరించు వారిలోగూడ కొందరు చట్టమునకు లోబడుటచే కలుగుఅసౌకర్యమునకు జంకి ఎదటిపక్షములో చేయుచున్నారు. ఏప్రిలు ౨౨—౨౩ తేదిలలో అప్పటికిచట్టము అమలు పరచబడుటకు ముందేమాలి తగ్గించబడెను కారణముచే కూలివాండ్రు సమ్మెకట్టిరని తెలియుచున్నది వారు సమ్మెయ్యాలను పరిష్కరింపకపోగా ఆయన తాలూక్దారుకు వారికష్టములను తెలియజేసెదనని చెప్పెను బండ్లు దొంగతనము ఏర్పరచు కొనుటలోగూడ కష్టములు కనబడుచున్నవి, రాయచూరు వర్తకులు మహారాజా కిషన్‌ప్రసాద్ బహాదర్ గారివద్ద రాయబారము నుండి ఫలితముకై వేచియున్నారు,

౧౩౫౨ వఫసలీ ధాన్యపుమార్కెట్ల చట్టము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ఏప్రదేశమునైనను హద్దులేర్పరచి మార్కెట్టుగా నిర్ణయించవచ్చును ఆహద్దులలోపల ఎవరైనను సరే ప్రత్తినిగాని ధాన్యములనుగాని కొనుటకులేక అమ్ముటకో క్రొత్తదుకాణమును పెట్టినదుపరాదు అట్లునిర్ణయింపబడిన స్థలమునకు ప్రభుత్వమువారు మార్కెట్టుకమిటీ నొకదానినేర్పరచవచ్చును, కమిటీ మెంబర్లను ఎన్నుకొనుటకులేక నియోగించుటకో ప్రభుత్వమువారు నిబంధనల నేర్పరచవచ్చును. కమిటీయొక్క అధికారములను కమిటీచేయవలసి కార్యములను ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయించవచ్చును బ్రోకర్లకును, తూకముచేయు వారికిని మార్కెట్టులో వ్యాపారముచేసి కొనుటకు లైసెన్సులు ఇచ్చుయేర్పాట్లను ప్రభుత్వమువారు చేయవచ్చును

ఈ నిబంధనల నతిక్రమించినవారికి రూ ౫౦౦ ల వరకు జూర్మానా విధింపబడవచ్చును మార్కెట్టు కమిటీవ్యాపారమునక్షేపించు విషయమున బైలాలు (కొన్నినిబంధనలు) ఏర్పరుచవచ్చును. అటువంటి నిబంధనల అతిక్రమణమునకు రూ ౫౦ అవరకు శిక్షవిధించవచ్చును, మార్కెట్టని నిర్ణయింపబడిన ప్రదేశములో ఎవరుగాని లైసెన్సులేక దుకాణముపెట్టినచో అందుకు రూ ౫౦౦ లజరిమానా విధింపబడవచ్చును. తిరిగి ఆదేశప్పు మఱియొకసారి చేయబడుచో ఎంతవరకు అట్లుచేయబడుచుండునో అంతవరకు రోజ ౧కి రూ ౧౦౦ ల జరిమానా విధింపబడవచ్చును మార్కెట్టులో అమ్మకమైననేమి కొనుటయైననేమి హాలీనాణ్యము మూలకము ద్వారానే జరుగవలయును.

ఆంధ్రయిన్సూరెన్సుకంపెనీ,లిమిటెడ్ బందరు

స్థాపితము ౧౯౨౫

కొలది సంవత్సరములలోనే అద్భుతమగు అభివృద్ధిగాంచిన సంస్థ

౧౯౩౮ లో జరిగిన వ్యాపారము	..	౧౫౮౨౦౦
హాలీనా ఆదాయము	... ...	9 లక్షలు
భీమానిధి	... ...	2 లక్షలు

మితవ్యయము నిర్దుష్టపరిపాలన మాకంపెనీయొక్క ముఖ్యలక్షణములు.

హాలీనాచెల్లించు ప్రిమియములపై నూటికి రు ౨—౮—౦ మినహాయిరవు

కట్టుబడపట్టాలు కాకీలుపడిన ప్రిమియములు చెల్లింపవలసిన అవసరంలేకుండగా తిరిగి అమలులోనికి తెచ్చుట మొదలగు అనేక సౌకర్యములు గలవు

మొదటి వాల్యుయేషనులోనే సాలుకు ౧౦౦౦కి రు ౧౦లు బోనసు పంచబడినది

అన్నిచోట్లను మంచికమిషనుపై పలుకుబడిగల ఏజంట్లుకావలెను

వివరములకు:— యు. మంగయ్య బి. ఏ., బి. ఎల్. కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్

స్థాపితము 1923

హైదరాబాదు బ్రాంచి ఎడ్వైజరీబోర్డు మెంబర్లు:—

(1) దివాన్‌బహాద్దుర్ ఎస్ అరవముదయ్యంగారు (చైర్‌మన్)

(2) ధర్మవీర్ వామనన్నాయక్‌గారు

(3) దేశముఖు పింగిలి కోదండరామరెడ్డిగారు

(4) దిన. డి. ఇటాలియాగారు

(5) సేట్. బలదేవదాస్‌గారు

వడ్డీరేట్ల వివరము

బంగారు నగల హామీపై అప్పులు నూటికి రూ.
ఋణ్మెంటు పత్రముల హామీపై ,,
సరకులహామీపై ,, ,,

బెజవాడ, బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు బెంగుళూరుహుండీలు సరసమైన రేట్లకు అమ్మబడును. ఎగుమతి దిగుమతి హుండీలు అనుకూలమైన రేట్లకు వసూలు చేయబడును.

వివరములకు బ్యాంకికు వ్రాసిన తెలియగలవు

కొత్తూరి సుబ్బారావు
ఏజంటు

స్థానిక వార్తలు

కోమటిస్త్రీకి నిధిదొరకుట

సికింద్రాబాదులో రుక్మిణమ్మఅను కోమటి స్త్రీ మట్టి కొరకు నేలత్రవ్వుచుండగా బంగారు నాణెములతో నిండిన యొకపాత్ర దొరకెను. ఆమెభర్త పాండురంగం యనువాడు ౨౦౦ తులముల బంగారును కరగించి కడ్డీగాచేసెను. ఈసంగతి పోలీసువారికి తెలిసి భార్యాభర్తల నరెస్టుచేసిరి. ౨౦౦ తులముల బంగారుగల ౫ కడ్డీలను సబ్ యినస్పెక్టరు తీసుకొనిపోయెనని పాండురంగం కోర్టులోచెప్పెను సబ్ యినస్పెక్టరును మరిఇద్దరుకానిస్టేబులులును ఉద్యోగమునుండి తాత్కాలికముగా తీసివేయబడిరి విచారణజరుగుచున్నది.

మున్నూరు కాపుసంఘము

శ్రీభావనామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ బ॥ ౮ గురువారము సాయంకాలము ౬ గంటలకు శ్రీయుత శ్రీపతి రంగయ్యగారిగృహమందు బొంబాయి మున్నూరుకుల సోదరుల అహ్వానసంఘముయొక్క సభసమావేశ మయ్యెను. అందులో బొంబాయి కులసోదరులనుండి వచ్చిన యుత్తరము చదువబడెను. రాబోవు సెప్టెంబరునెలలో మున్నూరుకాపు మహాసభ సమావేశమగు నట్లేర్పాటుచేసినచో యితర ప్రాంతములనుండే సుమారు ౫౦౦ మందిరాగలరని ఉత్తరములో నుండెను. ఈసమావేశ సాంతమున లేక ఊరెకె ప్రారంభములో వచ్చుటకు బొంబాయికుల సోదరులకు వ్రాసుకొననైనది.

ఈస్టు అండ్ వెస్టు కార్పొరేషన్ మోసము విచారణ

హైదరాబాదునగరము మూడవ మెజిస్ట్రేటుగారి యెదుట ఖుర్షాదు అలీ వారు ఈస్టుఅండ్ వెస్టు కార్పొరేషను మేనేజింగు డైరెక్టరుగానుండిన ఖైదీ, పుస్తకముల మోసమును గూర్చిన నేరము విచారింపబడెను, ఖైది సంకెళ్లతో కోర్టుకు తేబడెను. అమానతుపై విడుదలలోనున్న ఫర్జన్ గూడ వచ్చియుండెను. ప్రాసిక్యూషనువారి సాక్ష్యము గ్రహింపబడెను. ఓబల్ రెడ్డిగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

ఈస్టు అండువెస్టు కార్పొరేషను వారు అంగ్లోఫైనాన్స చెస్టరుకంపెనీలతో ఒడంబడిక లేకికొనలేదనియు, తేప్పుడై అనేక ప్రతినిధులకు ఖైదిచే మోసపుచ్చబడిరనియు సరకు కార్పొరేషనుపేర నేషనల్ బ్యాంకుద్వారా సరకు వచ్చినప్పటికి ఆబ్యాంకులో ఆకార్పొరేషను ఖాతా లెక్కన ఏ పదో పదునైదో రూపాయలు ఉండెననియు, నేషనల్ బ్యాంకువారు సరకును విడిపించుకొనవలసినదని ఖైదీని యెంతహెచ్చరించినను సరకు విడిపింపుకొని పోలేదనియు, వచ్చినసరకుల విలువ సుమారు ఒకలక్ష యిరువది యైదువేల రూపాయలవరకు నుండుటచే అసరకులను పంపిన బ్రిటిషు కంపెనీలకు అదంతయు నష్టమేయయ్యెనని సాక్ష్యములో చెప్పబడెను.

కార్పొరేషను డైరెక్టరు తమవాటాధనమును పూర్తిగా చెల్లించలేదనియు, కార్పొరేషను ధనము అన్యాయముగా సొంతమునకై అనుభవింపబడి యుండెననియు, కార్పొరేషనుపై ఒకడిగ్రీకాగా కార్పొరేషనుయొక్క సామానులు అస్తులు అమ్మివేయబడెననియు ఓబలరెడ్డిగారు చెప్పిరి. కంపెనీల చట్టము ప్రకారము జాయింటుస్టాకు కంపెనీల రిజిస్ట్రారుకు సమర్పింపబడవలసిన నివేదికసమర్పింపబడగా రిజిస్ట్రారు అనుమానముతో ఖైదీని సమాధానమడిగెను. ఇంతవరకును సమాధానమీయబడలేదు. ఇంతలో హైదరాబాదున ఖైదీ అరెస్టుకాగా అతని మేనేజింగు డైరెక్టరు పదవిని కె. యస్. మీరా మహమూద్ లతీఫ్ ఖాను గారు చేపట్టిరి. వారుఖైదీ కార్పొరేషను ధనమును దుర్వినియోగము చేసికొనెననియు అతనిచే అనేకులు మోసపుచ్చబడిరనియు కనుగొని ఖైదీని మేనేజింగు డైరెక్టరు పదవినుండి తొలగించవలెచిరి. అయితే జెక్రి కార్పొరేషనుయొక్క వాటాదారులలో మెజారిటీ తీర్మానించుకొనువరకు తనను అట్లు తొలగించినను చెల్లదని అడ్డుతగిలెను. విచారణ వాయిదా వేయబడినది.

ఉస్మానియా పట్టభద్రుల ఎన్నికలసభలు

ఉస్మానియా పట్టభద్రుల సంఘము రెండవవార్షిక సబ్ కమిటీయొక్క సమావేశమొకటి ఏప్రిలు ౨౮ వ తేది శనివారమునాడు విద్యాలయములో జరిగెను, ఆసమావేశమునకు నవాబ్ షంషీరుజంగు బహదరుగారు చేర్మనుగా నుండిరి. నగరపాలకసంఘము ఎన్నికల కొరకు నిలువబడిన కొందరు అభ్యర్థులు కేంద్రసంఘమున కేకగ్రీవముగా శిఫారసు చేయబడిరి:—నవాబ్ షంషీరుజంగుబహదరు, మజర్ అలీ, హైకోర్టువకీలు. షేక్ అబ్దుల్లా అహమద్ సాది (అధ్యక్షుడు) ఆంధ్రమహాసంఘము, ఫజల్ అలీ కంట్రాక్టరు. హ.ఘ.వ. నిజాము గారికిని, రాజపుత్రులకును దీర్ఘాయుష్యమును, ఐశ్వర్యమును కోరు ప్రార్థనతో సభముగిసెను.

ఆసాయంత్రమే కాచిగూడెములో జరిగిన సబ్ కమిటీ సభలో ఈ క్రింది వారును శిఫారసుచేయబడిరి:—అలిముద్దీన్ హైకోర్టువకీలు; మహమ్మదుఅబ్దుల్లా, హైకోర్టువకీలు తిమ్మాపురి; ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలనుండి లతీఫుద్దీను అహమద్.

ఓటర్ల పట్టిక తయారగుట.

జరుగబోవు పురపాలకసంఘము ఎన్నికలలో వోట్లనిచ్చు అధికారముపుండువారిపేర్ల జాబితాపూర్తిగా తయారైనది. దానిని హైదరాబాదు పురపాలకసంఘ కార్యాలయమున చూడవచ్చును.

పురపాలకసంఘమునకు అభ్యర్థులు

జరుగబోవు పురపాలక సంఘఎన్నికలకుమౌల్వీఅబ్దుల్ రహిమాన్ బి. ఏ. గారు రెండవవార్డుఅభ్యర్థిగా నిలుచున్నారు.

మహమ్మద్ వజీర్ హుసేన్ అఫంది బి. ఏ. ఎం. ఎస్. సి. గారు మీర్ మొమిన్‌పల్లా గారు ౯, వార్డు అభ్యర్థిగా నిలుచున్నారు.

రాకపోకలు

ఇచ్చట కొద్దికాలమునుండిన మౌలానా అబ్దుల్ ఖాదర్ గారు ఏప్రిలు ౨౯ వ తేది ఆదివారమున నగరమువదలిపోయిరి. వీరు అచ్చటినుండి యిరాక్, పాలస్తీనా అకు వెళ్లుదురని తలచుచున్నారు.

సికింద్రాబాదులో చాంద్ ఖానా వీధిలో నివసించు పన్నాలాల్ అను మిఠాయిగరకుడు (౭౦ ఏండ్లవాడు, శివ్వమ్మ, ఏడేండ్లు, ౧౦ దేండ్లు కల్గిన అతనియన్నకు తమ్ముళులను మిఠాయి పెట్టెదనని ఏప్రిలు ౨౦ వ తేదినాడు తనయింటిలోనికి తీసుకొనిపోయి తలుపుతాళము వేసుకొనెను. శివ్వమ్మకాళ్లును చేతులు గట్టివేసి అతడుచెప్పరాని నేరముచేసెను. ఆ సొదివి పోవుచున్నవారు అయింటివద్దకువచ్చి తలుపుతట్టిరి. నిందితుడు తలుపు తెరచెను. శివ్వమ్మతండ్రి పట్టణపోలీసులకు తెలియచేయగా వారునిందితుని అరెస్టుచేసిరి నిందితుడును బాలుడునుకూడ వైద్యపరీక్షకై కే. యి యం ఆసుపత్రికి పంపబడిరి. మే ౧ వ తేదిన నిందితుడు సికింద్రాబాదు రెండవ మెజిస్ట్రేటగు పి. జే. ఆండర్సను గారియెదుట హాజరుపెట్టబడెను, నిందితుడు జైలులోనుంచబడినాడు. ఇంకను దర్యాప్తు జరుగుచున్నది.

సికింద్రాబాదు రెండవ మెజిస్ట్రేటగు పి. జె. ఆండర్సను గారు ఒకతీవ్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్న ౧౫ ఏండ్ల మాల నరసింహ అను హిందూ మతస్థుని పైని భారత శిక్షాస్మృతి ౩౮౦, ౩౮౧, ౪౧౨ దఫాలక్రింద మోపబడిన మూడు నేరము లను మే ౧ వ తేదినాడు విచారణకు తీసుకొనెను. ప్రాసిక్యూషనువారు చెప్పినదేమనగా ఒకటూక్సైకిలు దొంగిలించి నట్లు పట్టణపోలీసులకు చేయబడిన ఒకఫిర్యాదు ప్రకారము పట్టణ పోలీసులు నిందితుని అరెస్టుచేసి రెండు నేరముల జాడ కనిపెట్టిరి. అక్షణమే కర్బలా మైదానమువద్దనున్న హనుమాన్ దేవాలయమునుండి నిందితునిచే దొంగలింపబడిన కొన్ని పాత్రలు, సికింద్రాబాదులో వీధుల వెంట అమ్ముచున్న యొకనివద్ద దొరికెను. కడపటి నేరమేమనగా మార్చినెలలో నిందితుడు ఒకసైకిలును దీపముతోకూడ బాడుగకు తీసుకొని సైకిలును తిరిగియివ్వక దాని అరలును మరియొకనికి అమ్మెను. పోలీసువారు అమ్మవానినుండి దీపమును నిందితునినుండి సైకిలును తీసుకొనిరి.

దేవాలయపుజాతును గుర్తించిన ఘానీరాం అను పూజారియు, ఈదొంగసొత్తుకొన్న వర్తకుడును, వీటినితనుగ తీసుకొనిన కానిస్టేబులును పరీక్షింపబడిరి సైకిలు యజమానియగు నందారాముపుత్రుడును సాక్షిగా యొకవేపమున్ను ఒక పోలీసుకానిస్టేబులును పరీక్షింపబడిరి. కడపటికేసును మెజిస్ట్రేటుగారు వాయిదావేసిరి.

సాయంత్రము మెజిస్ట్రేటుగారు దేవాలయములో పాత్రలు దొంగలించిన నేరమునకు ౧౫ దెబ్బలుకొట్టవలసినట్లును సైకిలుదీపమువిషయములో నమ్మకద్రోహమునకై మూడు నెలలు కఠినశిక్ష ననుభవించవలసినట్లును తీర్పుచెప్పిరి.

నిందితుడు తనపైమోపబడిన ౩ నేరములను ఒప్పుకొనుచు తనబబ్బును కనుమ్ముకొనుటకు వలనునుదవముకై కానిచేరముల చేసితిననియు. కాను దీపమునేగాని సైకిలు నమ్మలేదనియు తెలిపెను. మేజిస్ట్రేటు కడపటిపరాకు సంబంధించి దొంగిలించిన అతనుగా అరెలును లేనిసేయుటకు మోటాక్కులయొక్కన పడియుండుటచే దానినితిరిగి పోలీసుల అధీనముచేసితినని చెప్పెను. పిమ్మట మేజిస్ట్రేటు దేవాలయపు పాత్రలను సైకిలుదీపమును పోలీసులకేమి కథీనముపరలేదని అనుగణా నిందితుడు తననేరముల కొప్పుకొనెను.

బులెటిన్.

ప్రశంసనీయమైన హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము

నిజాము రాజ్యమును గూర్చి గుబిలు సుందరేశముగారి అభిప్రాయము

సుప్రసిద్ధ విశేషకరియగు గుబిలు సుందరేశము గారు హైదరాబాదు వీడుసందర్భమున క్రిందివిధముగ జెలిపిరి.

„హిందూదేశమందలి యున్ని సంస్థానములలో పెద్దదగు నిరాజ్యమున నుండిన కొలది దినములలోనే ఇక్కడి విశేషములు బాగుగనున్నవని గ్రహించితిని. రాజ్యములోని ప్రజలు సత్ప్రవర్తగలవారు, ధార్మికులు. నిజాముగారి పాలకత్వమున నిరాజ్యము గొప్పభవిష్యత్తులు కలిగియుండునని నానమ్మకము. ఇచ్చట హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మంచి సామరస్యమున్నది, ఇచ్చటి దివ్యభవనములగు చారుమినారు, ఫలకనుమా, చౌమహల్లా, పబ్లిక్‌గార్డెను, గోలకొండఖిల్లా, చూచియే నందరెపని నా చేనయుండదు. హిందువులును, మహమ్మదీయులును ఈవిధముగనే సఖ్యభావము గలిగియుండుదురు గాకయని కోరుచున్నాను.”

—సుశైదర్కను.

నవాబు తిలావతుజంగుగారి కుమారుని మరణము

నవాబు తిలావతుజంగుగారి కుమారులగు నవాబు ఫిరోజు అలీఖానుగారి మరణముచేత సానుభూతిని తెలుపుటకై హ. ఘ. వ. నిజాము గారు నవాబుగారియింటికి దయచేసిరి.

ఆర్యసమాజము ౪౦ వ వార్షికోత్సవము

హైదరాబాదు ఆర్యసమాజము ౪౦ వ వార్షికోత్సవము ౬ నుండి ౯ వ తేది గ౯రికి వరకు (శుక్రవారము మొదలు సోమవారమువరకు) తేదీలయందు మహోత్సవములతో జరుగును. ఈసందర్భమున యునైటెడ్‌ప్రదేశమునందు వైదిక ధర్మప్రచారము గావించిన స్వామి శంకరానందగారును, కాన్పూరు డి. ఏ. వి కాలేజి ప్రిన్సిపాలగు పండిత సూర్యదేవశర్మ ఎం. ఏ. ఎల్. టి. ఎం. ఆర్. ఏ ఎస్. గారును పాల్గొనెదరని ఆర్యసమాజ మంత్రిగారు వ్రాయుచున్నారు.

హైదరాబాదు వైద్యుబ్రాడుకాస్టింగుస్టేషను

డాక్టరు ఖాలిదు షెల్డ్రేకుగారి యుపన్యాసము

శనివారము సాయంత్రము హైదరాబాదు ప్రభుత్వము వారి అతిధిగానున్న డాక్టరుఖాలిదుషెల్డ్రేకుగారు „ఇస్లాము„ పైనుపన్యసించిరి. ఈడాక్టరుగారే తిరిగిమరియొకసారి ఈ విధముగనే యుపన్యసించెదరట.

(రహబరు దక్కను)

వెండ్రుకలకు రంగు అక్కరలేదు

మేముకొన్ని యేండ్లు పరిశోధనలుచేసి చూచి నెరసిన వెండ్రుకలను సహజముగా నలుపు చేయునట్టియు, వెండ్రుకలను రాలిపోకుండ జేయునట్టియు, తెల్లబాఱకుండ నుంచునట్టియు తైలము నొకదానిని కనుగొనినాము. దానిని క్రమముగా వాడినచో ముసలివారు యువకులవలె అగుపడెదరు. ఇదియున్నచో వెండ్రుకలకు రంగువేయు వస్తువులు తేక అక్కరలేదు. మెదడుతో పనిచేయువారికి, విద్యార్థులకును వరప్రసాదము, ఒకసారి ఉపయోగించినచో తృప్తి కలుగును.

సీసా ౧కి రు॥ ౧-౮-౦ టపాకర్చు ప్రత్యేకము.

Panjab Medical & Perfumery Works,
Amritsar

(పదవ పేజీ తరువాయి)

జ్ఞానము గలిగెను. ఇప్పుడువారు పూర్వపు హైందవ స్త్రీలవలె విద్యాశక్తుల నార్జింప మొదలిడిరి. ప్రస్తుతము పాశ్చాత్యదేశపుస్త్రీలు విద్యాసంపన్నులై సకలవిధములైన హక్కులను పొందియున్నారు. వారు చోరవశ్యములుగాని, సభలుగాని, సంస్థలుగాని, సంఘములుగాని, కర్మాగారములుగాని, యుద్యోగశాఖలుగాని లేవనియే చెప్పవచ్చును. పురుషునకెంత పలుకుబడియున్నదో అంతకంటె యెక్కువనే నేటిస్త్రీలకున్నది.

పార్లమెంటునందు స్త్రీలు మెంబర్లగ నున్నారు. న్యాయస్థానములందు వారే న్యాయాధీశులుగను, వైద్యాలయములందు వారే చికిత్సకులుగ నున్నారు. విద్యాపాండిత్యముచే స్త్రీలు గూడ నెన్నియో యంత్రములను కనిపెట్టుచున్నారు. వేయేల, నేడు పాశ్చాత్యదేశమునందు స్త్రీసంపూర్ణదశను పొందియున్నది.

కాని మన హిందూదేశములో, స్త్రీకి అంతఅదృష్టమింకను పట్టలేదు. ఇచ్చటి స్త్రీకి అంత అదృష్టమింకను పట్టలేదు. ఇచ్చటిస్త్రీ కిప్పటికి నన్నియో యాటంకములు నిర్బంధము లున్నవి. వీని కన్నిటికిని కారణములు విద్యావిహీనత, జాతిమత భేదములు, సాంఘిక దురాచారములు.

కిర్లోస్కర్ పంపులు

ఇవి చిన్నవియు పెద్దవియు పలురకములు వలువురికోరికలకు తగినట్లు అనేకములు చేయబడియున్నవి. మీకు ఇంటిలో ఉపయోగించుకొనుటకైనను, పొలములకు నీరుతోడుటకైనను, యంత్రాలయములలో ఉపయోగించుటకైనను పంపు కావలసినయెడల మావద్దనుండువాటిలో సరిగా సరిపోవునదొకటి దొరకగలదు.

ఇండియాఅంతటను వేలకొలది ఉపయోగింపబడుచున్నవి

కొన్నట్ల క్యేటలాగు నడుగుడు.

కిర్లోస్కర్ బ్రదర్స్ లిమిటెడ్

కిర్లోస్కర్వాడి, (జిల్లా సతారా.)

హైదరాబాదు

బజారు ధరలు

(కోడూరపు లక్ష్మీనరసయ్య ఉస్మాన్ గంజి)

7—5—1934

గోధుమలు:-జెలాల్యమొదలుపల్లా1కి రు		13	0
బియ్యము:—దొడ్డువి	ము	11	0
నానకరాంలు కొత్తవి	ము	11	8
	వరకు	12	0
డిటో	పాతవి ము	12	0
	వరకు	12	8
,, క్రిచిసాంబారులు	కొత్తవి,,	12	0
డిటో	పాతవి	14	8
,, రామసాగరాలు	కొత్తవి	10	12
డిటో	పాతవి	11	12
సిహోడీలు	మొదలు	20	0
	వరకు	25	0
కందులు	పెద్దవి	9	8
	వరకు	9	12
	చిన్నవి ము	8	14
	వరకు	9	0
కందిపప్పు	పెద్దది ము	13	12
	వరకు	12	8
పచ్చపెసలు		8	8
పెసలపప్పు		14	0
నల్లపెసలు		5	12
మినుములు		7	4
మినప పప్పు		12	4
ఉలవలు		4	4
జొన్నలు		8	8
శిరిసెనగలు		11	4
వుప్పు		11	12
తవుడు		3	12
పత్తిగింజలు	ము	6	1
అలచందలు		7	8
అనుములు		6	0
బటానాలు		7	2
బెల్లము		14	15
ఎఱ్ఱచక్కెర		14	1
వేరుసెనగ గింజలు	చిన్నవి ము	8	4
పసుపు		13	0
	వరకు	14	0
మిరపకాయలు	మొదలు ,,	50	0
	వరకు ,,	56	0
చింతపండు ము		7	4
	వరకు	7	8
మెంతులు మంచివి 16 సేర్లకు		1	10
అల్లం 12 సేర్లకు	మొదలు	1	2
వేరుశెనగనూనె	శె 12 కి	2	2
నెయ్యి	శె 40కి	35	0
తెల్లగడ్డలు	ము శె 12 కి	1	4
	వరకు	1	8
ఎఱ్ఱగడ్డలు	పల్లా1కి ము	3	0
	వరకు	3	8
మ్రదాసు చక్కెర	దొడ్డుది	1	10
సెనగలు	ము	10	4
సెనగపప్పు	ము	13	0

ప్రకటన

అజు దఫ్తరు పింగిలి వేంకటరామారెడ్డి దేశముఖు సుల్తానుబజారు హైదరాబాదుదక్కను చ ౫౫ ఖుర్దాదు ౧౩౪౩ ఫ.

దీనివలన అందరికి తెలియజేయుట యేమనగా—రెండుకిత్తాల భూమి 72842 చ. గజముల విస్తీర్ణముగలది, ఆలీజనాబు నవాబు హాజీ మహమ్మదువలీ దాద్ ఖాన్ సా. మందోడ వ కీ శే. నవాబు గులాంఅహమదు ఖాన్ సా జమూదారు వ జాగీరుదారు సాకిన్ షకర్ కోటు హైదరాబాదుగారిది వారివద్ద ఖరీదుచేసినాను. బయానా యిచ్చి బైనామకొరకు యకరారునామ తీసుకొనబడినది. ఒకవారము రోజులతర్వాత తక్కిన రకమియిచ్చి బైనామారిజిస్టరు చేయించుకొబడును.

ఒకవేళ ఈబయనామ విషయములో ఎవరికిగాని ఏదైన ఆక్షేపణయున్నయెడల అనగా సదరుభూమిలో హిస్సాగాని లోగా యెవరికైనా బైగాని రహీన్ గాని మరి ఏవిధమైన ఆక్షేపణగాని యున్నయెడల ఒక వారమురోజులలోగా నాకు దాని తప్సీలి యిత్తిలా యివ్వవలసినది. ఎందుననగా ఆయాక్షేపణ విషయమై తగుపరిష్కారముచేసి బై చేయించుకొబడును. ఏఆక్షేపణయు రానియెడల, ఎవరికిని ఇందులో వుజరులేదని తలంచి విక్రయము చేయించుకొబడును. తరువాత ఎవరి ఆక్షేపణయు చెల్లనేరదు.

బైచేయించుకొనబడిన భూమియొక్క వివరములు:—

[౧] మొదటికిత్తా—వాదీమాట్ లేక రాఘిబాగిలి, వాకే కుంట గోపాలుపాలు మువాజె సుమారు ౫౭౨౦౯౦ చ. గజములు (ఇది ప్రతాపబాగునకును, మాల్వీఅబ్దుల గఫూరు సాహెబు రుకనుగారి అద్దారుఖానాకు వెనుకఉన్నది).

దీనికి ఉత్తరమున కడకును, మురుగు కాలువయును, వ కీ. శే. అబ్దులగఫూరుఖాను సాహెబు రుకనుగారిభూమి.

తూరుపు కీ. శే. అబ్దులగఫూరుఖాను సాహెబుగారి భూమి.

దక్షిణము. ప్రతాపబాగు.

పడమర. అబ్దులు సైపాహా సాహెబు ఖర్రీ అల్లాదరిగారి స్వంతముగు షేరోజాబాగు.

[౨] రెండవకిత్తా—కచ్చైలమండి పేరుగలది. గాజుల మసీదువద్ద, వాకే కుంట గోపాలుపాలు సుమారు ౧౬౨౪౨ చ గజములు (ప్రహారిగోడలతో సహా)

దీనికి ఉత్తరమున గౌడవూరాయున్న,

తూరుపున భద్దు ఇన్నింటరీ హ్యాండు తైనున్న

దక్షిణమున గోపాలుపాలు సడకను

పడమట దరగా రోడుగలదు.

ది జనరల్ అష్యూరెన్సు సొసైటీ, లిమిటెడ్, అజ్మీర్.

ఈ క్రింది సంఖ్యలే మాస్థితిని తెలుపగలవు.

అమలులోనుండు భీమామొత్తము—రూ ౨౫౦౦౦౦౦౦ | సంవత్సరాదాయము — రు ౧౫౦౦౦౦౦

పెట్టుబడిలోనున్న ఫండు— ,, ౫౦౦౦౦౦౦ | చెల్లించివేయబడిన క్లెయిములు—౨౫౦౦౦౦౦

౧౯౩౩ వాల్యుయేషన్ సంవత్సరపు బోనసు

(ఇదివరలో చెల్లించినది)

సంవత్సరమునకు వేయింటికి ౨౫౹

భీమాచేయుటకును ఏజెన్సీతీసుకొనుటకును ఇంతకంటె మంచిజీవిత భీమా సంస్థలేదు. ఏజంట్లు కావలెను. దరఖాస్తులను క్రింది అడ్రెసుకు పంపుడు:—

ఎస్. ఆర్. సర్దేశాయి చీఫ్ యేజంట్ (లేదా) **ఎస్. టి. కృష్ణారావు** ఆర్గనైజర్,

౧౯౯ గిర్గాం రోడ్డు, బొంబాయి నెం. ౪ | ౧౫౧౩, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు (దక్కను)

గోలకొండ సంవత్సరాదిసంచిక

ఈ సంచిక నేడే వెలువడుచున్నది. ఇందు రాజకీయ, సాంఘిక, సారస్వత విషయికములగు వ్యాసములు గలవు. మొత్తముపై నించుమించుగ ౮౦ పుటలు గలవు. ముఖ్యముగ నిజామురాష్ట్ర రాజ్యాంగమునకు సంబంధించిన ప్రత్యేకవ్యాసములు, కథలు చదువదగినవి.

ఈ సంచికయందు శ్రీనిజాంప్రభువుగారు, యువరాజుగారు, ప్రధాన మంత్రిగారు, నిజాముల ముల్కు, రాజా చందూలాలు, సర్ సాలార్జంగు, గోలకొండ పత్రికా రాజపోషకులు మొదలగువారి చక్కని పటములు గలవు.

సంచిక చక్కని యాకృతిలో నున్నది. చందాదారుల కుచితము పరస్థానిక చందాదారులు తపాలుఖర్చులక్రింద రెండుఅణాల పోష్టు బిళ్లలు పంపినవెంటనే సంచిక పంపబడును.

చందాదారులు కానివారలకు వెల ఎనిమిది అణాలు, పోస్టుఖర్చులు రెండు అణాలు.

వ్యవస్థాపకుడు

గోలకొండ పత్రిక

(శ్రీభావనామ సం॥ అధిక వైశాఖ బ॥ ...

సోమవారము

మా తొమ్మిదవ సంవత్సరము

మాపత్రిక నేటితో ఎనిమిది సంవత్సరములను పూర్తిచేసి తొమ్మిదవ సంవత్సరమున ప్రవేశించినది. ఎప్పటివలెనే దాటింపవలసిన రాజకీయార్థికాదులైన గండములు దాటింపబడినవి.

గతసంవత్సరము మేము వీలైనంతవరకు, చేతనైనంతవరకు, పత్రికను ఎక్కువగా ప్రజల కుపయోగకరమగునట్లుగా నడపితిమని తలచుచున్నాము. ఈసంవత్సరము అనేకములగు మార్పులు చేయబడుచున్నవి పత్రికయొక్క సంవత్సరపు చందా ౭ రూపాయిలకు బదులు ౬ రూపాయిలే చేయబడినది. అర్ధసంవత్సరము చందా రూ౩-౧౨-౦ లకు మారుగా ౩ రూపాయిలే చేయబడినది విడిపత్రిక ఖరీదు రూ ౦-౧-౪ లకు మారుగా ౧ అణా చేయబడినది. చందా తగ్గించినను పత్రిక యొక్క పుటలు తగ్గించుటకు మారుగా ౧౨ పుటలనుండి ౧౬ పుటలవరకు హెచ్చింపబడినవి. మా చందాదారులును చందాదారులు కాని యాంధ్రులును ఈవిషయములను గమనింప బ్రార్థితులు.

స్థానికములగు [illegible] పత్రిక [illegible] దీనిపోషణ [illegible] విశ్వాసము [illegible] పత్రిక [illegible] విషయ [illegible] హెచ్చు [illegible] హెచ్చు [illegible] అంధ్రదేశము [illegible] పత్రిక [illegible] తమపై కష్టించుచున్నట్టి [illegible] ఎక్కువగా నుండుటకు కారణము దురూహ్యము.

మనరాష్ట్రములో నిటీవల జనాభా ప్రకారము

ఆంధ్రులు	౬౯,౭౩,౫౪౨౮
మహారాష్ట్రులు	౩౭,౮౬,౮౩౮
కన్నడీలు	౧౬,౨౦,౯౯౪
ఉర్దూ మాట్లాడువారు హిందీతో సహా	౧౫,౦౭,౨౭౯

దీనివలన తేలినదేమన అన్నిభాషలలో నాంధ్రభాషను మాట్లాడువారి సంఖ్యయే యెక్కువ మరి మనరాష్ట్రములో పత్రికల వివరము చూడుడు.

	దినపత్రిక	వారపత్రిక	మాసపత్రిక
ఆంధ్రము	లేదు	అర్ధవారపత్రిక ఒకటి	లేదు
కన్నడము	,,	శూన్యము	సున్న
మహారాష్ట్రము	,,	ఒకటి	ఒకటి
ఉర్దూ	౫	౨	౫

అనగా ౭౦ లక్షల ఆంధ్రుల కొకేపత్రిక. అదియు బౌలాదిష్టములచేతనే గాక ప్రబలమైన భూతాదిష్టములచేతను పీడింపబడుచున్నది. ఈపరిస్థితులనుజూడ మనమెంత వెచ్చుసరకో వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరములేదు. మనరాష్ట్రాంధ్రులలో నెంతటినిస్తేజము, యెంతటిహృదయదౌర్బల్యము, యెంతటి భాషా విముఖతయున్నదో చూడుడు

పత్రికాపఠనము నాగరిక ప్రపంచములో ఆహారమువలె అవసరకార్యమై పోయినది. దినమొక్క పత్రికను మాత్రమే చదివి తనివిపొందుటలేదు. పూటకొక పత్రికను చదువుచున్నారు ఇంగ్లాండులో జట్కావాలాలుకూడ మూడుపూటల మూడుపత్రికలు కొని చదువుచున్నారు డెయిలీ మెయిలువంటి పత్రికలకువ్యాప్తి ప్రతిదినము ౩౦ లక్షలకన్న హెచ్చుగా నున్నది మనదేశములో ౧ లక్షవరకైనను చందాదారులుగల పత్రికయే లేదు తెలుగుపత్రికలను విచారించువారు అంతకంటెముందే తక్కువ అందులో నిజాంరాష్ట్రాంధ్రభాష రెంటికిచెడ్డిన రేవనిగతి నొందియున్నది.

దేశాభిమానము. భాషాభిమానము లేని జాతి త్వరలో నశించును ఎవరైననుసరే లేక ఏ ప్రభుత్వమైననుసరే ఏభాషనైన నాశము చేయజాలరు ఆభాషను మాట్లాడుజనులను బహుకాలమువరకు నిస్తేజులనుగాచేసి పిరికివారినిగా జేసి లాభము పొందవచ్చును కాని భాషమాత్ర మెప్పటికిని చావదని సూక్షిగానమ్ముడు. ఐర్లండు దేశపుభాషను ౭౦౦ ఏండ్లక్రిందటనే యింగ్లీషువారణచిపెట్టిరి ఐర్లండలో నాటికి ౯౦ మంది యింగ్లీషుభాషనే యభ్యసించిరి కానితుపాను రీతి యొక్కమారు జాతీయవాతాఘాతముచే యింగ్లీషుభాష రూపుమాసెను మాసిన ఐరిసు చదువు మరలనభ్యసింపబడెను ఐస్లండు దేశము మిగులచిన్నది మనయొక్క జిల్లాలో సగమువంతుండునది కాని యీదీవివారి భాషనెవ్వరును ధ్వంసముచేయజాలకపోయిరి స్విట్జర్లాండు మనరాష్ట్రములోనాల్గవవంతున్న దేమో! అందు మూడుభాషలున్నవి, అన్నియు సమానాభివృద్ధి నొందున్నవి. మొగలాయిరాజుల కాలములో హిందూస్థానమంతటను జూడగను ఫారసీ బాషయే ప్రభుత్వభాషయై యుండెను "పఢెఫారసీ బేచె తేల్" [illegible] [సేర్ యింగ్లీషు [illegible] ఇంగ్లీషు చదువు [illegible] రెండు తావుల నిలికివచ్చెనది] [illegible] మొగల్ సామ్రాజ్య మేక్షణముగూలెనో ఫార్సీభాష ఆక్షణమే రూపరే ఖలులేకుండపోయి యేమూల్వీలయిండ్లలోవలనో దాగికొనెను. కావున ఆంధ్రులను, వారిభాషను ఎవ్వరైననుసరే, ఏయధికారులైనను, ఏవిశ్వవిద్యాలయములైననుసరే, ఏసంస్థలైననుసరే, యెన్నటికినినశింపజేయజాలరు. ఫుట్టచెండువలె కొట్టకొలది మరింత యౌన్నత్యము నొందును. ఇట్లు భాషకు నశించు స్వభావము లేనప్పుడు దానిపై అభిమానము నుంచుకొని జాతినినశించకుండ కాపాడుకొనుటకు ఉపేక్ష చేయువారి అవివేకము నేమనవలెను?

ఆంధ్రులందరు మేముచేయుకృషినిఅభినందించి సర్వవిధములతోడ్పడిమాకు త్సాహము నిచ్చియీ పత్రిక దైనందినాభివృద్ధికలదైఎక్కువ ప్రజాసేవయు ప్రభుత్వసేవయుచేయునట్లు పురికొల్పుదురని మేము విశ్వసించుచున్నాము.

మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు

మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలకై ప్రయత్నములు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. అభ్యర్థులు విశేషముగా నిల్చుచున్నారు. ఈ సందర్భమున మాకు కొన్ని విశేషములు గోచరించుచున్నవి. వాని నిచ్చట చర్చింతుము.

మొదటిది, ప్రభుత్వోద్యోగులుఅభ్యర్థులుగానిలుచుటసాధారణముగానాగరిక దేశములందు శాసనసభలు, మునిసిపాలిటీలు మొదలకుస్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలలో ప్రభుత్వోద్యోగులు సభ్యులగుటకై ఎన్నికలలో పోటీచేయు పద్ధతిగానరాదు. ఈ పద్ధతి లేకుండుటకు కారణములు స్పష్టములే. ప్రభుత్వోద్యోగములలోనుండువారు ఎన్నికలలో దిగి స్వపరిపాలనా సంస్థలలో సభ్యులగుటవలన, ఇటు ప్రజలకోరికలనుగాని, అటుప్రభుత్వ విధులనుగాని సంతృప్తికరముగా తీర్చజాలరు. ఎన్నికలరుచి మరగినవానికి దైనందినప్రభుత్వ కార్యములపైరుచితప్పును. స్థానికస్వపరిపాలనాసంస్థలలోఆలోచనలు, చర్చలు, వాదములు — వీనితీరు వేఱు; ప్రభుత్వాధికారులకు లోబడి చెప్పినట్లు పని చేయుచుండుట వేరు, ఈరెంటికిని పొసగదు. ప్రజలతరఫున ఎన్నుకొనబడినవారు ప్రభుత్వమువారుఅనుకొనుదానికి విరుద్ధమైనను ప్రజలకోరికలను ధైర్యముతో సమర్థింపవలసియుండును ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రభుత్వము చెప్పినట్లుచేయుచుండవలసినవారుగనుకఆ ధైర్యము ఉండజాలదు,ఒకవేళ ధైర్యముచేసినచో ప్రభుత్వోద్యోగమునకు స్వస్తిచెప్ప వలసియుండును ప్రభుత్వోద్యోగులు అనధికారసభ్యులుగానుండు స్వపరిపాలనా సంస్థలు చిరకాలము ప్రజల విశ్వాసమును నిల్పుకొనజాలవు కాబట్టియే, నాగరిక దేశములన్నిటిలోను ప్రభుత్వోద్యోగులు స్వపరిపాలనాసంస్థలందు అనధికారసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడుట గానము

ఇప్పుడు మన నగరములో మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలకై జరుగుచున్న పోటీలలో కొందరుప్రభుత్వోద్యోగులు నిలుచుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది [illegible] విశ్వవిద్యాలయ [illegible] అధ్యాపకులలో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] తెలియవచ్చినది [illegible] ప్రభుత్వోద్యోగులు అభ్యర్థులుగా తామేనిలచినను, [illegible] ప్రోత్సాహము చేసినను ఫలితమొకటియే.

మున మునిసిపాలిటీలో మొత్తము 36మంది సభ్యులలో ౧౩గురు మాత్రమే — అనగా సుమారు 3వ వంతు—సామాన్యముగా ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడుటకేర్పాటు గలదు. ఈ౧౩ మందిలో కూడ ప్రభుత్వోద్యోగులు కొందరుసభ్యులైనచో మునిసిపాలిటీవారు ప్రజావసరములకు ఎంతమాత్రము సంతృప్తి పరచగలరోయని ప్రజాపాలనా కాంక్షులకు అనుమానముకలుగవచ్చును

ఎట్లైనను నీవిషయము ప్రభుత్వమువారాలోచింపవలసినదే

ఈ ఎన్నికలలో ఇంతవరకును ఆంధ్రులు తగినంత శ్రద్ధగైకొనుచున్నట్లు కానరాదు ఈనగరమున మొత్తము జనసంఖ్య ౪౬౬౮౯౪ మంది లో ౧౭౮౬౪౫ మంది ఆంధ్రులుగలరు అయినను ఆంధ్రులు ఎన్నికలలో పోటీ చేయకపోవుటకు వారికి ఈనగరమున పలుకుబడి తక్కువయగుటయో లేక వారినిరుత్సాహమో, లేక రెండును కలిసియో కారణముగా నుండవలెను ఆంధ్రులు తక్కినవారికన్న ఎక్కువసంఖ్యగలవారై యుండియు ఎంత దైన్యస్థితిలోనున్నారో ఇందువలన స్పష్టమగుచున్నది, వారుండియు లేనట్లున్నది.

ఆంధ్రులు బొత్తిగా శ్రద్ధ చూపకుండగ, ఉస్మానియా పట్టభద్రుల సంఘమువారు ఈవిషయమున మితిమీరిన యుత్సాహము జూపుచున్నారు. వారికి పురపాలక సంఘములో ప్రత్యేకింపబడిన స్థానములెన్నియో లేవు వారు ప్రతివార్డులోను తమపక్షమున నలుగురైదుగురిని ఎన్నికల పోటీకి నిలువబెట్టుచున్నారు. ఉస్మానియా పట్టభద్రుల సంఘమునకు ఇంతకంటెముఖ్యమైన విధియేమియు దొరకలేదు కాబోలును. తమ విశ్వవిద్యాలయమందు విద్యార్థులకు నిజమైన ప్రజాప్రతినిధులకు పలుకుబడిని సంపాదించి తద్వారా దానికి ప్రజాభిమానమును చేకూర్చుట మొదలగు విద్యావిషయ కర్తవ్యములు చేయబడక యుండ ప్రభుత్వోద్యోగులను వీరు మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలకు నిలువబెట్టివారిని గెల్పించుటకై లేనిపోని శ్రమగైకొనుట జాలిమాలినపని

స్త్రీసంఘాభివృద్ధి

(యం కనకవల్లి అమ్మాళ్ గారు)

బైబిలులోని జలప్రళయకాలము Deluvian నాటి యస్థిపంజరములు సర్వ సాధారణముగ పురుషునివే స్త్రీవి మిక్కిలియరుదు, ఒకవేళ దొరికినను నవి పురుషుని యస్థిపంచకములతో జేర్పబడియున్నవి. దీనివలన నప్పటివారు స్త్రీల భూస్థాపనా విషయమై నొక్కింతేనియు శ్రద్ధ గైకొన్నవారు కాగనియు, పురుషుని ఆస్తిలోని వస్తువుగ గణింపబడుచుండినందున స్త్రీ యాతనికి బలిగా కొనంగబడుచుండెననియు తెలియవచ్చుచున్నది

... యుగము (Bronze Age) నందు గలిగిన ... ... శ్మశానములలో దొరికిన దృష్టాంతములను బట్టి ... మృతుడైన ... స్త్రీ ... పరలోకమున ... యుండవలెనని వారి విశ్వాసము. ఒకవేళ యాతని ... నుండి తిరిగి ...

స్త్రీ వేయుచుండిరి మరియు, మృతుని యాత్మ సాహాయ్యార్థమై యతనితోకూడ నీజీవితకాలములలోనాతనికత్యవసరమైయుండిన వస్తువులను పాతిపెట్టుచుండిరి. ఈవస్తువులలో, ఆభరణములు, నాతి యాయుధములు, అతనిసేవకు ముఖ్యముగ యాతనిష్టపడిన స్త్రీయును చేరియున్నవి.

ఉత్తర హిందూస్థానములో ననాదిగా వచ్చుచున్న "సతి" లేక "సహగమనము" పై విధమున భర్తతో చంపబడుటయే. గ్రీకులుకూడ భర్తశవముతో భార్యనుగూడ, పాతిపెట్టుచుండిరి. కొద్దికాలముక్రింద, దక్షిణాఫ్రికాలో బార్తోస్ సంస్థానములవారు వైధవ్యముపొందిన స్త్రీని దుద్దుకర్రతో మోది భర్త సమాధిలో పూడ్చివేయుచుండిరి. ఫిజీదీవులలో వితంతువు మెడనులిపి భర్తతో సహా సమాధిచేయుచుండిరి

పైని యుదాహరణములనుబట్టి గ్రహింపదగిన యంశము లేవన నాగరికతయొక్క ప్రథమ సోపానములో స్త్రీ కెంతమాత్రము గౌరవము లేకుండెను. ఆమె సర్వసాధారణమగు నొక వస్తువుగా మాత్రమే పరిగణింపబడుచుండెను. పురుషుడే మేటియై, యాజమాన్యము నవహించియుండెను. స్త్రీయబలయేగాక, సాంఘిక దుర్దశలననుభవించుచుండెను. బిడ్డలనుకని పెంచుట పురుషునికి చాకిరియు చేయుటయే ఆమె ముఖ్యకారణములై యుండెడివి.

ఆస్ట్రేలియాలో నొకవిధమైనయాచారము ప్రబలి యున్నది. అదెట్టిదన, స్త్రీ శిశువు జన్మించినదే తడవుగా దాని జనకుడు దానినొక యుద్ధవీరున కొసంగుటకు వాగ్దానముచేయును. అదేప్రకారముగ, ఆమె యుక్తవయస్కురాలైనతోడనే ఆయుద్ధవీరుని అధీనముచేయబడుచున్నది అతడు వృద్ధుడో, రోగియో, అంగవైకల్యము పొందినవాడో, ఎట్టిస్థితియందైన నుండనీ, ఆమెయాతని నుండితప్పించుకొనుమార్గములేదు. ఒకవేళయామె యాతని బారినుండి పారిపోవజూచిన,ఆమె అంగవైకల్యశిక్షను పెద్దలు విధింతురు. ఆమె యాతని పొందులో సర్వవిధములైన బాధల నెదుర్కొనవలసినదే. నిప్పుచేయుటకై పుడకల నేరుట, చర్మపు గుడారముల నిర్మించుట, చిన్నచిన్న పురుగులను వేటాడుట, కాతియాయుధములతో కందమూలములను త్రవ్వుట, పండినసరిరొట్టెకాల్చుట, ఈమె నిత్యముకృత్యములై యుండెవి పురుషులగూడి తనతోడివారితో వేటాడబోవు ... కాని యాతడు సంపాదించిన వేటమాంసమునందు క్రమేణ స్వంతము; అందులో నాతని స్త్రీకే యనూ తనభాగముండదు. పైగా, అతని పగటిభోజనమునకై భార్యగొనిన పదార్థములతో పాటు పొందుటకువేళకు సరిగావచ్చి నిలుచును వారికి యొకచోటస్థావరములేదు దేశద్రిమ్మరులైస్థలము మారునపుడు,పురుషుడుమాత్రమునన్నని ఈటెను మాత్రమేధరించి ముందుదారితీయును. పాపమాతని స్త్రీడేరాసామానులు, గృహోపకరణములు, పైగా బిడ్డలను మోసికొని, కాళ్లీడ్చుకొనుచు భర్తననుసరించును.

సెమాయిడ్ జాతులలో [యూరల్ పర్వత ప్రాంత ప్రదేశములలో] స్త్రీలే గృహకృత్యముల నన్నిటినినిర్వహించవలెను. ... వేటను నాటిని ... వచ్చినప్పుడు ... సామగ్రులను మూటగట్టుటయేగాక తమ పురుషులకున్నవిధములలోంగి వారిని తృప్తిపరచవలయును. పురుషులుమానము స్త్రీలతో కొన్ని ... తములు విహరించుటతప్పవారిని లక్ష్యముచేయరు. వారియుద్దేశ్యమున, స్త్రీలపవిత్రు రాండ్రు

తమతో ... ... సంబంధమైన ... ... విధమైన సౌకర్యములు కలిగించుకొనరాదు

ఇట్టి విషమావస్థలో ... స్త్రీసంఘము కొంతవరకు పైకివచ్చుటకు అగ్నియె కారణభూతమని చెప్పవచ్చును. ... ... పురుషుడు స్త్రీపై నొకవిధమగు ... ... వచ్చెను. అగ్నిని సదా ప్రజ్వలింపజేయుచుండుటకు గాను ఇల్లు, ఇల్లాలు కావలసివచ్చెను. ... పురుషుడు మృగయార్థము పగటివేళ యింటిని వదలిపోవలసివచ్చెను. అతనికిప్పుడు పచ్చిమాంసము దవిగానుండుటలేదు ... ... పోవుచున్నది. రాత్రులలో మెక్కువ దుష్టమృగములను తరిమివేయు నావశ్యకముకూడ లేదు. కావుననే యగ్ని యావశ్యకములలో నొకటిగ పరిగణింపబడెను. దానిని కాపాడుటలో స్త్రీ ముఖ్యమైన గృహిణీపదవి నలంకరించెను వేటాడిన తరుణమే పురుషుడు గృహమునకు మరలివచ్చి తాను వేటాడినవస్తువును తనస్త్రీ సహాయముచే కాల్చి యామెతోసహా తినమొదలిడెను. ఇల్లు వెచ్చగా నానందదాయకముగా నుండుటచే యాతనికి విడిచిపోవుటకు కాళ్లాడటలేదు. ఒకానొకప్పుడు గృహమును విడిచినను వెంటనే గృహాభిముఖుడగుటకు తమకమొందుచుండెను.

స్త్రీలయభివృద్ధికి దృఢమైన మరియొండు కారణముగలదు. అనాగరికులకు సంతానవిషయములో బహు స్వల్పజ్ఞానముండెను, పిల్లలేకారణముచే గలుగుదురో వారికి తెలియదు. నేటికిని ఆస్ట్రేలియనులు తమపూర్వీకులయాత్మలు చిన్నచిన్న బిడ్డల రూపముదాల్చి తమ స్త్రీలగర్భమునుండి వెలువడుచుండెనని ... ... గర్భిణీ స్త్రీలకుకూడ తాము గర్భవతులుగ నుండుసంగతి గ్రాహ్యమగుటకు శిశువులచే ... ... మావశ్యకముగ నుండెను నాగరికులలో నేడు వాడబడుచున్న (Immaculate Conception) పాపరహిత పదముగూడ పైయర్థమునే సూచించుచున్నది.

ఈపై నమ్మకముచకుగల కారణము అనాగరికులు గుంపులుగుంపులుగా వేరువేరు జాతులను, తెగల నేర్పరచుకొని స్వార్థమెరుంగక జీవించుటయే గుంపులలోని స్త్రీలపై పురుషులందరికినిసమానపు హక్కులుండెడివి ... ... నేడు హిందూ ... ... కొందరు పురుషులు ... యొక స్త్రీని వివాహమాడు నాచారము ... విశేష ... ... గలుగు ... సంతానమునకు తండ్రియెవ్వరో గ్రహించుట చాల దుర్లభము కాని తల్లిమాత్రము స్థిరపడుచున్నది. కొంతకాలమునకు సంతానోత్పత్తికి హేతువుకాన్పించినది కాని తండ్రినిమాత్రము కనిపెట్టనసాధ్యముగానుండెను. తల్లికి బిడ్డకుండు రక్తసంబంధము ... ... బిడ్డకు ఒక్కరుండక కూడ లేద ... యందరికి విశదమాయెను. దీనికి ఫలితముగ, ... ఆఫ్రికా, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా ... ... లలో మాతృవంశ వారసత్వాచారము (Matriarchy) ప్రబలము కాజొచ్చెను. నాగరికతా ... ... పై మాతృవంశ వారసత్వాచారమే ప్రబలియుండెను. ... ... తల్లి నామధేయమును చెప్పుచుండిరి. వారిలో తండ్రిపేరు ... ... ఆచారమే మనదేశములోకూడ నుండెననుటకు ... ... మహాభారతమున పేరుగాంచిన ధర్మరాజు తల్లిపేరు మురయగుట

ధముగ ఆంధ్రరాజులుకూడ తమ పేళ్లను తమ బిడ్డల పేళ్లను శిలా శాసనములపై చెక్కించుచుండిరి. ఆంధ్రరాజులలో గౌతమీపుత్రశాతకర్ణియనువాడు గౌతమియను తల్లిపేరును తనదానితో చేర్చుకొనెను.

ఈవిధముగ స్త్రీలకు సాంఘికస్థితియందు ప్రాధాన్యమును, గౌరవమును లభించసాగెను. ఈజిప్టులో పురాతన శాసనములందు స్త్రీలు (Neb-t-ompa) యనియు (Ned-tur-pa) యనియు పేర్కొనబడియున్నది. అనగా, గృహ యజమానియనియు, శ్రేష్ఠమైన గృహాధికారిణియనియు నర్థము. (Diodorous) అనువాడు ఈజిప్టుదేశపు రాణియే రాజుకంటె నెక్కువ గౌరవాధికారములను గలిగియుండెననియు, మరియువారి వివాహకాలమందు పురుషుడే స్త్రీకి విధేయతా ప్రమాణము చేయుచుండెననియు, రాణియొక్క ఆస్తియామెకె స్వంతమనియు, రాజు తనయాస్తిని తన రక్తసంబంధ బాంధవులనగా, సోదరిపుత్రుల కొసంగుచుండెననియు చెప్పుచున్నారు.

మాతృ వంశవార సత్వాచార కారణమువలననే, సోదరుడు సోదరిని వివాహమాడు నాచారముకూడ నేర్పడెను ఈజిప్టురాజైన రెండవటాలమి (Ptolemy II) (౨౮౫-౨౪౭) (Philadelpos) యను బిరుదును వహించియుండెను (సోదరిని వరించినవాడు) అతడు పూర్వాచారము ననుసరించి తన చెలియలైన "అర్సినో"యనునామెను సతిగా చేసెను.

(Ethiopians) ఏథ్యోపియన్సులలో రాజులు రాజ్యమును తమపుత్రుల కొసంగుటలేదు. కాని, తమసోదరి సంతానమునకే యిచ్చుచుండిరి. ఆ యాచారమే నేటికిని టిబెట్టులోనున్నది మలబారుదేశములో నేటికి సోదరియు యామెసంతానములే వారసులగుచున్నారు. "ఒకానొక మానవునితో యాతని వంశమునుగురించి విచారించిన యతడు వెంటనే తనతల్లిపేరును తెలుపును. ఒకసద్వంశ స్త్రీకిని యొక బానిసకును జన్మించినశిశువు న్యాయప్రకారముగ మంచివంశమునకే జెందును కాని యొక బానిసస్త్రీకిని యొకానొక గొప్పవంశజునికి పుట్టినబిడ్డ బానిసయనియే పిలువబడును వలన, శిశువుయొక్క ఉచ్చనీచతలు తల్లికి సంబంధించినవిగాని, తండ్రికిగాదు" అని హెరడోటస్ (Heredotus) డిశియనుల(Dycians) గురించి నుడివియున్నాడు. గ్రీకులలో వివాహములు నేడు ఘోషించునట్లు వధూవరుల ప్రేమతో సంబంధించినవిగా నుండలేదు ఆకాలపు కన్యలు అంతఃపురములలో (Gynaikonitis) పెరుగుచుండిరి. వారికి యుక్తవయస్సు వచ్చినతోడనే జననీజనకులు తగినవరున కొసంగుచుండిరి. వివాహానంతరము వారు భర్తకుజెందిన (Gynaikonitis) లో జేరుచుండిరి. విద్యలేకుండినను గృహకృత్యములలో నారితేరినవారై యుండిరి.

కాలక్రమమున గ్రీసులో రాజ్యాంగపు మార్పులు జరుగుకొలది, జనులలో పౌరసత్వపు హక్కులు అధికము కాజొచ్చినవి రాజ్యాంగ విషయములలో శ్రద్ధ యెక్కువగుకొలది వారికి సంసార విషయములో అశ్రద్ధ యెక్కువకాదొడగెను. కుటుంబమును రక్షించుటకై ఒకబానిస నేర్పాటుచేయుచుండిరి స్త్రీలు పురుషులతో సమత్వమును పొందజాలకుండిరి. వారిమాటలే రాజ్యాంగసభలలో వినబడకుండెను ఇదేసమయమునందు గ్రీసులో స్వేచ్ఛాస్త్రీలసంఘమొకటి బయలుదేరెను. వీరికే హెటెరియా Hetaria లనిపేరు. ఈ. (Aspasia.oympia) మొదలగు స్త్రీలు [illegible]లో చేరినవారే. వారు విద్యావిషయములో చాల పన్నెకెక్కియుండిరి. వారి శరీరసౌందర్యము మిగుల ఆకర్షణీయమై యుండెను.

"మేము బానిసలను మాకు సేవచేయుటకును, అవసరముల తీర్చుటకునై యుంచుకొందుము, కాని, హెటెరియాలను ప్రేమ ననుభవించుటకు మాత్రముంచుకొందుము"ని డెమాస్తినస్ ఒకసందర్భమున నుడివెను. "స్త్రీలను సృష్టించినటువంటి భగవంతుడు ఒకడున్నచో వాడెచ్చటనైన నుండనీగాక, అనవిని వినాశములకు పురికొల్పునటువంటి అపవిత్రుడనిభావింపవలసియున్నద"ని తుసిడైడిసు స్త్రీల విషయములో తన తీర్మానమును వెల్లడించెను.

కాలక్రమమున గమనించదగినటువంటి ఒకానొక మార్పు భాగ్యభోగములచే విరాజిల్లు ఏషియానుండి పశ్చిమ దేశము వైపునకు వ్యాపింపజొచ్చెను. మరియు హెటేరియా జాతితో జనులకు సంబంధ బాంధవ్యము లేర్పడసాగెను. క్రమముగ ఈహెటేరియాలే ముఖ్యపురుషుల యొక్క అర్ధాంగ, మాతృస్థానముల నలంకరింపజొచ్చిరి. వీరి విద్యాసామర్థ్యబలముచే వీరికి సంఘములందున్నత పదవులు దొరక నారంభించెను. వీరి సంతతి న్యాయమైనదిగా గణింపబడసాగెను.

ఐరోపా ఖండమునందలి నేటి ఉత్తేజనమునకును, కళాకౌశలమునకును, విద్యా పరిపూర్ణతకును ఈ హెటెరియాలే ముఖ్యకారకులు. స్త్రీలలో చలనము కలిగించినవారు కూడ వీరే.

పూర్వము రోములో స్త్రీలస్థితి గ్రీసు స్త్రీలకన్న మంచిదశయందుండెను. వివాహ సమయములందు భార్యచేతికి తాళపుగుత్తిని గృహయాజమాన్యపుగురుతుగనొసంగినప్పటికిని, ఒకలోహాంగుళీయమును భార్యాభర్తల దృఢసంబంధము తెలుపు గుర్తుగా వ్రేలియందుధరించినప్పటికిని, రోములో పురుషులే సర్వాధిపతులై యుండిరి. కాని గ్రీకుసతికి విరుద్ధముగ రోమనుసతి తన భర్తతో భుజించుటకును, సకలవిధములైన సంతోషముల ననుభవించుటకు హక్కుగలదై యుండెను. ఆమె కతిథుల కాతిథ్య మొసంగుటకు, ఇష్టముండిన స్థలముల కేగుటకును, సాక్షిగనో లేక మొఱవిన్నవించుటకో న్యాయస్థానముల కేగుటకును అధికారము గలిగి ఆమె తనయాస్తికి సర్వాధికారిణియై వానిని కాపాడు శక్తి కలదైయుండెను. సాధారణముగ శాసన సభలలోకూడ నామె పలుకుబడి హెచ్చుచుండెను. అందువలననే జ్యేష్ఠకేటో (195 క్రీ. పూ.) ఈక్రిందివిధముగ నొక బహిరంగ సభలో మొరపెట్టెను.

"ప్రతిచోటను పురుషులు స్త్రీలపై ఆధిపత్యమును వహించియున్నారు. మేము (రోమనులము) దేశములపై, మనుష్యులపై ఆధిపత్యము వహించి యున్నాముకాని, మా స్త్రీలు మాపై అధిపత్యము వహించియున్నారు. పురుషుని కుండవలసిన జ్ఞానము, శ్రేష్ఠత, స్త్రీల నడచియుంచుశక్తి మాకుండినచో సాధారణముగ స్త్రీలవలన గలుగు కష్టములకు మేము వశులము గాకుందుము. గృహవిషయములలోన, బహిరంగ విషయములలోను మా స్వాతంత్ర్యము మా స్త్రీలచే ముట్టడింపబడి యణగద్రొక్కబడెను. వారిశక్తుల నాటంకపరచుటకు సమర్థులమై యున్నాముగాన, వారి సంఘీభావశక్తికై వెఱచుచున్నాము.

నిజము చెప్పవలయునన్న వీరికి స్వాతంత్ర్యేచ్ఛలేదు. కాని పురుషునితో సమత్వపదవిని పొందినవెంటనే, వారిని వెనుకకునెట్టి తాము ముందున కేగవేయుటయే వీరి యభిలాష"

గ్రీకు నాగరికతా వ్యాపకము వలనను, రాజకీయాభివృద్ధివలనను కేటో నుడివినట్లుగనే స్త్రీ [illegible] యాధీనమునుండి [illegible] స్వేచ్ఛను పొందదొడగిరి. రోములో గ్రీసువలె హెటీరల స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యములు హాస్యాస్పదమై గౌరవహీనముగా పరిగణించసాగెను. కాల మతిక్రమించుకొలది గొప్పఅధికారుల స్త్రీలందరు శిక్షను తప్పించుటకై జారిణీల నేర్పరచిన రిజిస్టరులో తాము ను సంతకముచేయుచు, స్వేచ్ఛావిహారులై తమ కోరికలను నెరవేర్చుకొనుటకై విచ్చలవిడిగ విహరింపదొడంగిరి ఈ స్త్రీ స్వాతంత్ర్యము రాజకీయ విషయములలోకూడ ఆధిక్యతను సంపాదించుట మొదలిడెను

ఫుల్వియా యను యువిద తనభర్తయైన అంటోనియస్ క్లియోపాట్రావలలో జిక్కుకొన్నవాని నిమరలరోముకు పిలిపించుటకై పెరుసియన్ యుద్ధమునకు కారణభూతురాయెను. చక్రవర్తిని, మెస్సలీనా ప్రియాన్వేషణకై నీచపురుషులమధ్య తిరుగుచున్నప్పటికిని, విశేష ప్రభువులను తన అంతఃపురమున కాపలానుంచి రాజసభ చేయుచుండెను.

కాని యే దేశ స్త్రీలు నేడందరికి యాదర్శప్రాయమగుచున్నారో, యేవారి చక్రాధిపత్యముపై సూర్యుడస్తమింపడను సామెత యేర్పడెనో అట్టి బ్రిటను ద్వీపములో సహితము ౧౮వ శతాబ్ది తుదివరకు స్త్రీలస్థితి చాల తుచ్ఛముగ నుండెను. వారు తమభర్తల ఆస్తులలో నొక వస్తువుగ మాత్రమే పరిగణింపబడుచుండిరి వారికి తమయిష్టమను మాటయే లేకుండెను. వారిభర్తలు దయావిహీనులై వారిని పశువులమాదిరి సంతలలో విక్రయించుచుండిరి, ఉదాహరణార్థము ఒకానొక ప్రభువు తన బంటువాని భార్యపై మోహముజెంది ఆమెను వెలకుకొనెను ఒక కూలివాడు తనభార్యమెడకు త్రాడుకట్టి సంతకు తీసికొనిపోయి యొక మోచివానికి ౫ పెన్నీలకు అమ్మెను. ఈయాచారమేమన పూర్వగ్రంథములలో కానుపించుచున్నది హరిశ్చంద్రుడక్కడ తనపట్టపుదేవి చంద్రమతిని ఒక బ్రాహ్మణునికి విక్రయింపగలిగెను మరియు ధర్మరాజు తనసతి ద్రౌపదిని జూదములో పందెముపెట్టి ఓడగలిగెను. ఇప్పటికిని కొన్ని దేశములందీ యాచారమున్నది.

ఇట్లు ప్రథమమున పురుషులకు బానిసలుగ నుండి వారిచే నణగద్రొక్కబడి క్రమేణ పైకి వచ్చుచు, ఋగ్వేదకాలము నాటికి భర్తల కాలోచన చెప్పుటకును సభలలో దమ యభిప్రాయముల నొసంగుటకును అధికారమును సంపాదించిరి. విద్యా విజ్ఞాన విషయములందును వినుతికెక్కిన, లీలావతి, గార్గేయి సీత సావిత్రులు బయలుదేరిరి. కాని, ఎప్పుడైతే మన దేశముపై పరదేశీయుల దండు పడెనో, మరియు జాతిమతభేదము లేర్పడెనో, అప్పుడు స్త్రీలప్రాముఖ్యత మరల అడుగంట దొడంగెను. తుదకు వారశక్తులనియు, అబలలనియు, గృహకార్యములచేయుట పిల్లల కనిపెంచుటతప్ప ఇతర బహిరంగకార్యము లొనర్ప అసమర్థలనియు యెన్నబడజొచ్చిరి. ఎప్పుడైతే ఈభావ మేర్పడెనో స్త్రీల యధఃపతన మారంభమాయెను. పురుషులు సర్వవిధములైన హక్కులను తమకనుకూలముగ నేర్పాటు చేసికొనిరి, విద్యార్జనకూడ తమకేముఖ్యమని తమకై దానిని ప్రత్యేకపరచిరి. అన్నివిధములచేతను, స్త్రీ సంపూర్ణముగ తమపై ఆధారపడినట్లామె పరిస్థితులను మార్చిరి. కాని ఎన్నిదినములీ స్వార్థపరత్వము? "హస్తికొక కాలమున్నచో మశకమునకు కూడ నొక కాలమున్నదికదా!" స్త్రీలలో కూడ మరల నొకవిధమైన చలనముచేయుట మొదలాయెను. వారికన్నులు మొదటనుండు అంధకారపటలము విచ్ఛిన్నమాయెను. తమస్థితిని [illegible]

బొంబాయిమిల్లు పనివాండ్రసమ్మె

ఇప్పటిలో ముగియుసూచనలేదు.

బొంబాయి మిల్లులపనివాండ్రసమ్మెను చూడగా ఇప్పట్లో సమాప్తియగునట్లు కన్పించుటలేదు. మిల్లుల యజమానులు పనివాండ్రకోరికలను తీర్చుట కంగీకరించుటలేదు. తమకూలీల లో యుబడిన తగ్గింపులు రద్దుచేయబడునది పనివాండ్రు సమ్మె నసాగించ వలయునని పట్టుబట్టియున్నారు. కాబట్టి మరియొక నెలవరకు సమాధానము కుదురునట్లు తోచదని పనివాండ్రతరపున బొంబాయి శాసనసభలో సభ్యుడగు జోషీగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధికి తెలిపిరి

అయితే మిల్లుయజమానులు మిల్లులుచాలవరకు తెరువబడియున్నవనియు, వాటిలో పనికూడ జరుగుచున్నదనియు చెప్పుచున్నారు. పోలీసువారుకూడ సమ్మెతగ్గుచున్నదని చెప్పుచున్నారు. మిల్లుయజమానుల సంఘమువారు మే ౪ వ తేదినాడు ప్రకటించిన ప్రకారము ౩౦ మిల్లులు పనిచేయుచున్నవి. అయితే జోషీగారు సమ్మె మొదటయెట్లుండెనో ఇప్పుడునట్లే యున్నదనియు, మిల్లులు అంతకంతకు ఎక్కువ తెరువబడుచున్నను మొదట సమ్మెకట్టిన ౫౫ వేలమంది పనివాండ్రలో ఒకడైనను తిరిగిపనిలో చేరినాడనుట విషయమునకు నమ్మదగినదనియు, పనిచేయుచున్నవారి సంఖ్య ఎక్కువైనట్లు కనబడినచో దానికి క్రొత్త పనివాండ్రను చేర్చుకొనుటయే కారణముగా నుండవచ్చుననియు తెల్పుచున్నారు.

మే ౫ నాటి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వార్తయు మిల్లులసమ్మె పరిస్థితి— పనిచేయుచున్న మిల్లుల సంఖ్యనుబట్టియు, వాటిలో పనిచేయుచున్న పనివాండ్రనుబట్టియు రెండు విధములగూడ— మొదటికంటె కొంత బాగుపడినదని చెప్పవచ్చుననుచున్నది. అయినను మే ౯ వ తేదినాడు రాత్రి సమ్మెదారులు పనిచేయుచున్న వారిపై రాళ్లురువ్వినట్లును మే ౫ వ తేదీయందును అదేవిధముగ పనిచేయుచున్న రెండు మిల్లులపై సమ్మెదారులు రాళ్లు విసరిరనియు అదేవార్తవలన తెలియుచున్నది. పనిచేయుచున్న కూలీలకందరికి రక్షణముకల్పించినట్లుగూడ చెప్పబడినది. మిల్లులలోకి పనివాండ్రను పోనియకుండ, మిల్లులలో పనిజరుగకుండ ఆడను తగులుటకై పికెటింగు జరుగుచునేయున్నది. మే ౫ వ తేదివరకు రగులు పికెటర్లు అరెస్టు ౫వ తేదినాడు ౩౧ మిల్లులు పూర్తి సంఖ్య పనివాండ్రతో పనిచేయుచుండెను.

నాగపూరు నగరపు మిల్లులలోగూడ మే ౫ వ తేదీనాడు సమ్మెదారులు పోలీసులపై రాళ్లురువ్వుటచే గలభా జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. మొదట యంప్రెస్సు మిల్లువద్ద కొందరు స్త్రీలు (పనివాండ్రే) మిల్లులోకి పనివాండ్రనుచేరుటకు పోనియకుండుటకై పికెటింగు చేయుచుండిరి. అప్పుడు పోలీసువారు వారిని తొలగించ్చనిరి. స్త్రీలు వినకపోగా ఒక పోలీసుజవానుకు గాయము తగిలెను, అంతటితో మిల్లుయెదుట కూడియుండిన సమ్మెదారులు ఆగ్రహోగ్రులై పోలీసులపై రాళ్లు రువ్విరి, ఇంతలో మరికొందరు సమ్మెదారులు ఊరేగింపుగా వచ్చి తోడై రాళ్లవర్షము కురిపించుటచే కొందరుపోలీసులకు దెబ్బలు తగిలెను. తుదకు పోలీసువారు లాఠీదెబ్బలతో సమ్మెదారులగుంపును చెల్లాచెదరుచేసిరి. నాగపూరులోనుండు ౫ మిల్లులలో మూడు మూతబడెను. సమ్మెదారులు మే ౪ వ తేదివాండ్రును; ౫ వ తేదినాడున్నట్లుండి చేయుచుండిరి.

ఢిల్లీలోకూడ సుడ్డలమిల్లులలో పనివాండ్రసమ్మె తీవ్రముగా నేటున్నది. మే ౩ వ తేదివాటికి మొత్తము ౨౫౦౦ మంది సమ్మెదారులు కలరని ఒలవ్వార. మే ౫ వ తేదివాటికి పరిస్థితులు బాగైనట్లేయున్నది పికెటింగు జరుగుచునేయున్నది. పోలీసుఏర్పాట్లుమాత్రము మారలేదు,

అహమదాబాదు మిల్లులలోను బరోడా సంస్థానములో పెట్లాదు మిల్లులలోను సమ్మెలు జరుగుచున్నవి.

బొంబాయి కార్పొరేషనులో కొందరుపెద్దలు మిల్లుల యజమానులకును పనివాండ్రకును ఏదో యొక విధముగా పరిష్కారము కుదిర్చిన బాగుండునని తలచుచు అందుకై యత్నించుచున్నారు.

జోషీగారును జోషీగారును బొంబాయి గవర్నరుగారికి పనివాండ్ర జీతములతగ్గింపును రద్దుచేసి, వారిపై కనికరము చూపవలయునని, ట్రేడు యూనియనులలో పనివాండ్ర చేరుటకు యజమానులు అంగీకరించుచో సమాధానముకుదుర గలదని ౪ నాడు చెప్పినట్లు బొంబాయిక్రానికలు పత్రిక చెప్పుచున్నది.

స్వరాజ్యపక్షము

రాంచీలో స్వరాజ్యపక్షుల సభముగిసినది. వివిధరాష్ట్రములనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు వారివారి యిండ్లకు పోవుటకై ౩ వ తేదిని బయలుదేరిరి, ఆసభయందు జరిగిన దానిగూర్చి సంతోషమును దెల్పుచున్నారు. ఆనేకపత్రికలుకూడ సంతోషమును తెల్పుచున్నవి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకై అందరును ఎదురుచూచుచున్నారు.

ముందుఅనుకొనినట్లు రాంచీసభలో బొంబాయినుండి వచ్చినప్రతినిధియగు నారిమన్‌గారు మాత్రము అఖిలభారత కాంగ్రెసుమహాసభ సమావేశమై లాహోరుతీర్మానమును రద్దుచేయునంతవరకు కాంగ్రెసువారు అతీర్మానముచే బహిష్కృతమైన శాసనసభలలో చేరుటసరిగాదనిరి. ఆయనవాదనగారి అభిప్రాయముగలవారు ఆసభలో ఏకొద్దిమంది యోమాత్రమే ఉండుటచే నారిమన్‌గారి గెలువజాలకపోయిరి. మొత్తముమీద సభవారి అభిప్రాయము ఏమనగా పాట్నాలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీసభ జరుగనున్నది కదా! ఆఅఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీవారు రాంచీసభవారి తీర్మానములనుగూర్చి తామేదియు పరిష్కరించుటకు అధికారము గలవారము కాముఅని తలచుచో వారే భారతకాంగ్రెసు సమావేశమును జరుపుటకు తీర్మానింతురు. అఖిలభారతకాంగ్రెసు కమిటీవారికి రాంచీసభవారి తీర్మానములు యిష్టముకానిచో స్వరాజ్య నాయకులుతిరిగి అప్పటిపరిస్థితినిగూర్చి ఆలోచించవలసి యుండును.

ఇప్పటికితీర్మానముల ప్రకారము స్వరాజ్యపక్షమేవిధమున సిద్ధమైనదనగా ఆపక్షము కాంగ్రెసువారితోగూడిన పక్షముగానే యుండెను. కాంగ్రెసుయొక్క ఆదర్శములయందుకు విశ్వాసము గలదైయుండును. అఖిలభారత చర్ఖాసంఘము కాంగ్రెసుపక్షమునకే అధ్ధవ్యాప్తిని ప్రధానముగానుంచుకొని యెట్లుపనిచేయుచుండునో అట్లేస్వరాజ్యపక్షమున్ను కాంగ్రెసు తరఫుననే శాసనసభలలో పనిచేయుచుండును. కాంగ్రెసు ఆదర్శములకు విరుద్ధముగా స్వరాజ్యపక్షము పనిచేయకుండునట్లు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీసర్వదా గమనించుచుండును. గాంధిమహాత్ముడు యిట్టియేర్పాటును అఖిలభారతకాంగ్రెసు కమిటీ పాట్నాలో సమావేశమైనప్పుడు సఫారసు చేయుట కంగీకరించినారు.

రాంచీ సభలో మరియొక విశేషమేమనగా కొందరు సాంఘికసముస్కరణమును ముందుగాచేయుటకై తొందరపెట్టిరి, అయితే తెల్లప్రభుత్వము నిరాకరింపబడియున్నప్పుడు అయ్యాలోని సాంఘిక సమస్యా పరిష్కారము అతనుకల్లనే వీలౌనని తెలుపుచున్నదనియు; వివిధసంఘములకు సమ్మతమైన మతసాంఘిక ప్రోత్సహితపరిష్కారమును వివిధసంఘముల ప్రతినిధులతో గూడిన యొక ప్రజా ప్రతినిధిసభ క్రొత్త రాజ్యాంగముతోపాటు నిర్ణయించుననియు తీర్మానించిరి ప్రస్తుతము సాంఘికవిషయమై ఆలోచనకు సమయము రాలేదని సభవారు తలచిరి,

తెల్లప్రతమును దేశీయులు నిరాకరించునట్లుచేయుటకై తగుప్రచారము చేయుటకును భారతీయులకు యిష్టమైనరాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుటకు ఇండియాదేశమందలి వివిధసంఘముల ప్రతినిధులతో గూడిన ప్రజాప్రతినిధి సభనేర్పరుచవలెననియుకూడ తీర్మానింపబడెను.

ఇంకొక తీర్మానమును డాక్టరు బి. సి. రాయ్‌గారు ఉపపాదించిరి. ఇందు స్వరాజ్యపక్షమువారు చేయవలసినకార్యపద్ధతి తెలుపబడియున్నది. ఈ కార్యవిధానమంతయుభారతీయులు బాగుపడుటకు పరాధీనులు కాకుండ పనిచేయుట పూర్ణస్వరాజ్యము లభించుటకుగల అటంకముల నన్నింటి నెదుర్కొనుటఅను రెండు సిద్ధాంతములపై ఆధారపడియున్నవి విశేషాంశములు ౧౯ గలవు. అవియన్నియు ఈక్రిందవివరింపబడుచున్నవి.

(౧) జాతీయత క్రమముగను సమగ్రముగాను వృద్ధినొందకుండను స్వరాజ్యము త్వరలో చేకూరకుండను చేయవలెనను నుద్దేశముతో చేయబడిన అన్ని చట్టములను రిస్యులేషనులను రద్దుచేయబడునట్లు చేయుట.

౨. రాజకీయఖైదీలు-విచారణ చేసి శిక్షవేయకుండనే చెరసాలలలో నుంచబడినవారు మున్నగువారి నందరిని వెంటనే వదలునట్లుచేయుట. రాజకీయ కారణముల వలన ప్రజలు పోగొట్టుకొనునట్టియును దొరతనమువారిచే వశపరచుకొనబడినట్టియును సొత్తు మరల ప్రజలు బడయగలుగునట్లు చేయుట అండమానులకు భారతీయ ఖైదీలను పంపకుండునట్లు చేయుట.

౩. దేశమునందలి సంపదను విదేశములవారు కొనిపోవుటకు సహాయకరములగు నన్నిచట్టములను బిల్లులను ప్రతఘటించుట.

౪. దేశమున జాతీయజీవనము బాగుగా పెరుగుటకును అరీతిగా నిరంకుశవర్గమును తొలగించుటకు అవసరములగు తీర్మానముల నుపపాదించుట వాటిని బలపరచుట

౫. దేశరక్షణను, జాతీయఋణమును మున్నగు వ్యయప్రధానములగు ప్రభుత్వశాఖలలో వ్యయమును తగ్గించుట అరీతిగా జాతీయఋణమును తొలగించుట.

౬. మనదేశమునుండి ధనము విస్తారముగా విపులు విదేశములకు పోవుచున్నది గాన దీనిని నిరోధించుటకును, ఒక సంఘమువారు మరియొక సంఘమువారి ధనమును వశపరచుకొనకుండ చేయుటకును, సామ్రాజ్యమునందలి దేశములకు యెట్టి ప్రత్యేక సౌకర్యములను కలుగకుండ చేయుటకును, తగిన ఆర్థికవిధానమును నవలంబించుట.

౭. పనిచేయుటయే వృత్తిగా గలవారందరును క్షేమప్రదముగా జీవింపగలుగునట్లును ఎవరికిని అన్యాయము కలుగకుండునట్లును ఆర్థిక జీవితవిధానమును యేర్పాటుచేయుట.

౮. వ్యవసాయ సంబంధమున పొలములలోను పరిశ్రమల సంబంధమున యంత్రశాలలలోను పనిచేయుచుండువారికి నష్టము కలుగకుండుటకును, వారికి తగిన వేతనములు లభించుటకును, పనిచేయునప్పుడు వారికి సౌకర్యములు కలుగుటకును, పనిచేయవలసిన వేళలు నిర్ణయింపబడుటకును తగిన చట్టములను చేయుట లేక యితరవిధములగు ప్రయత్నములుచేయుట యంత్రశాలల యజమానులకును, కార్మికులకును, భూస్వాములకును, రైతులకును వివాదములు కలిగినచో వాటిని పరిష్కరించుటకు అధికారముగల సంఘము నేర్పరచుట. పనివాండ్రలో స్త్రీలు గర్భవతులుగా నున్నప్పుడును, ప్రసవమైనప్పుడును, పనివాండ్రకు జబ్బుచేసినప్పుడును, వ్యాధివచ్చినప్పుడును, పనిలేకుండపోయినప్పుడును వారు ముసలివారైనప్పుడును వారికి యిబ్బంది కలుగకుండుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయుట.

౯. కార్మికులకును భూవసత్వమునుండియును భూనసత్వముతో తుల్యములగు పరిస్థితుల నుండియును తొలగించుట.

౧౦. రైతులకును కార్మికులకును న్యాయమైన హక్కులను సమకూర్చుట. వారిహక్కులను కాపాడుటకు సంఘముల నేర్పరచుట.

౧౧. కేవలము జాతీయలాభముకొరకు వుపయోగపడుటకు తగినరీతిని మాత్రమే నాణెములు మారకము పద్ధతులను చక్కబరచుట.

౧౨. వ్యవసాయదారులను ఋణబాధనుండి విముక్తులనుచేయుట,

౧౩. దేశమునందున్న వివిధ మతములవారి కందరికిని యేకీభావమును కలిగించుట.

౧౪. అస్పృశ్యతను నిర్మూలించి నిమ్నజాతు లనబడువారికి హిందూసంఘమున గౌరవస్థితిని కలుగజేయుట.

౧౫. గ్రామాభివృద్ధికొరకు గ్రామములలో సంఘముల నేర్పరుచుట.

౧౬, దేశమునందు ఆర్థిక పరిశీలనాధికారమును జరుపుట.

౧౭. కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన నిర్మాణ విధానమును కొనసాగించుట.

ఇండియానుగూర్చి విదేశములలో నిజస్థితిని వెల్లడించుటకును మనము పూర్ణ స్వరాజ్యమును బడయుటకు చేయుచున్న కృషిపట్ల వారి సహాయమును బడయుటకును, విదేశములలో ప్రచారముచేయుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయుట.

ఈ తీర్మానములన్నియు ఆమోదింపబడిన పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షముయొక్క జనరల్ కౌన్సిల్‌సభ జరిగెను డాక్టరు అన్సారిగారు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడిరి భూలాభాయ్‌గారు అసెంబ్లీలో స్వరాజ్య పక్షనాయకుడుగా నుండుటకు తీర్మానింపబడెను. జనరల్ కౌన్సిలులోని తక్కిన అధికారుల ఎన్నికలు పాట్నాలో మే ౧౭-౧౮ తేదులలో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. సభ ముగిసినపిమ్మట జరిగినదంతయు మహాత్మునకు నివేదించగా మహాత్ముడు సంతోషించెను.

రాంచీసభ ముగియులోగానే వైస్రాయిగారు సిమ్లాలో భారతశాసనసభ చేయవలసినపని పూర్తికాగానే క్రొత్త యెన్నికలను జరుపుటకు తీర్మానించినవార్త తెలియుటచే దేశమందు ఒకవిధమగు నూతనోత్సాహము ప్రబలియున్నది స్వరాజ్యపక్షమువారు ఈసారి శాసనసభలకు సభ్యులుగా నుండదగినవారిపేర్లను అప్పుడే తయారుచేసినారని వదంతులు బయలుదేరినవి. స్వరాజ్య పక్షము యొక్క దెబ్బతో జస్టిసుపక్షము మొదలగు ఇతరపక్షములు యిప్పుడనుభవించుచున్న స్థానమును కోల్పోవలసి వచ్చునేమోయని భయమునొందుచున్నవి.

భారతీయుల ఆర్థికాభివృద్ధి

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విధానము

ఏప్రిలు కడపటివారములో క్రొత్తఢిల్లీలోజరిగిన రాష్ట్రీయమంత్రుల సమావేశమునందు జరిగినచర్చలను పురస్కరించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా అంతటికిని ఒకపద్ధతిప్రకారము ఆర్థికాభివృద్ధి సాధించుటకై కొన్ని సూచనలను ఒకతీర్మానముగా ప్రకటించినారు.

వ్యవసాయదారుల ఋణగ్రస్తతను బాపుటకు ఏమిచేయవలెనను విషయమున వివిధరాష్ట్రములలో పరిస్థితులు భిన్నస్వరూపములుగా నుండుటచే ఆవిషయమున చట్టముచేయు పని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు వదలివేయబడినది. అయినను రైతుల ఋణవిమోచన సంబంధములగు విషయములలో ఒకరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు మరియొకరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుచుండుటకు అలస్యములేని విధానమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు.

భూమి తనఖా బ్యాంకులను స్థాపించుటయా స్థాపించకుండుటయా అను ప్రశ్నలో బాధ్యతయంతయు రాష్ట్రప్రభుత్వమునకే వదలివేయబడినది. అవసరమైనచో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తగినసలహా నొసంగుటకు మాత్రమేర్పాట్లు చేయుదురు.

రిజర్వుబ్యాంకుకు ఒకశాఖగా వ్యవసాయదారులకు అప్పులిచ్చు సంస్థను ఏవిధముగా ఏర్పరచి నడిపించవలెనని సూచించుటకై యం యం. డార్లింగు ఐ సి యస్ గారు నియమింపబడినారు. ఈ క్రొత్తసంస్థ రాష్ట్రములలో సహకారోద్యమ సహాయమును పొందవలసియుండును.

ఇండియాలో సరకు విక్రయము ఏర్పాట్లను బాగుచేసి ఉత్పత్తిదారులకు లాభము కల్గించుటకై కొన్ని ఏర్పాట్లు అంగీకరింపబడినవి. (౧) ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కేంద్రములో ఒక మార్కెటు ఆఫీసరును నియోగించెదరు. [ప్రస్తుతము లివింగుస్టోను అనువారు నియోగించబడినారు.] (౨) రాష్ట్రప్రభుత్వముల మార్కెటింగు ఆఫీసర్లు, [౩] రాష్ట్రములలో విక్రయసౌకర్యములను ఏర్పరచుటకై ముందుగా సర్వేచేయుటకు రాష్ట్రప్రభుత్వముల ప్రారంభించుట [౪] మొదట నూనెవిత్తనములతోను పొగాకుతోను ప్రారంభించి ఈవిధముగా భారతదేశమందు ముఖ్యమైన వ్యాపారపు పంటలవిషయమును ప్రత్యేక కమిటీలనేర్పరచుట [౫] ధాన్యములను శ్రేణులనుగా విభాగించుటకు పద్ధతులనేర్పరచుటకై వ్యవసాయ పరిశోధనయొక్క ఇంపీరియల్ కౌన్సిలు సలహాతో పనిచేయుట.

డాక్టరు అన్సారిగారు

నూతన స్వరాజ్య పక్షమునకు అధ్యక్షుడు

ఇండియాలో పాలయొక్క భౌతిక రాసాయనిక గుణములన్నింటిని పరిశోధించుటకై ఒక సంస్థ ఏర్పరచబడి, ఇంపీరియల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అనిమల్ హస్బెండ్రీతో చేర్పబడును.

ఇండియాలో మొత్తముమీద ఎంతపంట అవసరమంచనాలువేసి అంతవరకుమాత్రమే పండించుటకు ఏర్పాట్లు చేయువిషయమై ఆలోచించుటకు మరల మున్నుకాలము వచ్చులోపలనే రాష్ట్రప్రభుత్వముల వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షులయొక్కయు భూమ్యాదాయ శాఖోద్యోగులయొక్కయు సమావేశమొకటి జరుపబడగలదు

ఇతరదేశములలో వ్యాపారసౌకర్యములను వృద్ధిచేయుటకై ఇండియాతరఫున ట్రేడుకమిషనర్లను నియమించుటకు తీర్మానించబడినది.

దేశమందు రోడ్లను బాగుచేయుటకును వృద్ధిచేయుటకును సూచనలు [illegible] ప్రభుత్వములు కోరబడినవి.

వ్యవసాయ పరిశోధనకై కేంద్ర సంస్థవలెనే పారిశ్రామిక పరిశోధన [illegible] కేంద్రసంస్థయొకటి స్థాపించుటకు తీర్మానించబడినది

ఈమధ్య డాక్టరు [illegible] ప్రొఫెసర్ రాబర్ట్సన్ గారును [illegible] ప్రభుత్వము వారి కోరికపైవచ్చి దేశమందు ఆర్థిక సంబంధమైన ప్రణాళికలకు అవసరములగు లెక్కలను సిద్ధముచేయుట కొకవిధానమును సూచించియుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువా [illegible] లెక్కలు చాలా అవసరమనియే తలచు [illegible] వివేదికనుగూర్చి ప్రత్యేకముగా ఆలోచించ [illegible]

[illegible]

[illegible] టెలిఫోనులనేర్పరచుటకై [illegible] ఏర్పాట్లు చేయుటకై టపాశాఖవారు సూచనలను చేసినారు.

లండనులో వివిధ దేశములసభ

లండనులో నిపుడు అనేకదేశముల ప్రతినిధులు పేటెంటుహక్కులు, కాపీరైట్లు, ట్రేడుమార్కులు మొదలగు పారిశ్రామిక సమస్యలనుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. వీరు పారిశ్రామిక రక్షణోద్దేశ్యముతో స్థాపింపబడిన ఇంటర్నేషనల్ యూనియను లో సభ్యులై యున్నారు. ఈమహాసభయొక్క గతసమావేశము ౧౯౨౫ లో జరిగెను.

స్త్రీలకు రాయబారులపదవులు

ఇపుడు అమెరికాలోను, రష్యాలోను స్త్రీలకు విదేశములలో రాజకీయ రాయబారుల పదవులను ఇవ్వ నిరాకరింపక యిచ్చుచున్నారు. ఇంగ్లండులోకూడ త్వరలో స్త్రీలకు అట్టి అర్హత, అవకాశములు ఒసగబడుచున్నవి.

బ్రిటనులో క్రొత్తయిండ్లనిర్మాణము

బ్రిటనులో మార్చితో ముగిసిన ౬ నెలలలో ౧౪౦౦౦౦ ఇండ్లు కట్టబడెను. ఇందులో ౧౧౦౦౦౦ ఇండ్లు ప్రభుత్వసహాయము లేకయే కట్టబడెను. ఉత్పత్తివృద్ధికి దబ్బు సులువుగా చిక్కుటయు, ఆదేశములో ఆర్థికస్థితి బాగుపడుటయు, ప్రభుత్వమువారి సహాయము ఇరుకుసందులను బాగుచేయుటకై కట్టింపబడు ఇండ్లకుమాత్రమే ఒసగబడుటచే ప్రభుత్వసహాయప్రాపు తప్పిపోవుటయు కారణమని ఆరోగ్యశాఖామంత్రి పార్లమెంటులో తెల్పెను.

ఇంగ్లండు డెన్మార్కుల వ్యాపారము

ఇంగ్లాండుకును డెన్మార్కునకును జరిగిన వాణిజ్య సంధి ౧౯౩౩ జూనులో అమలుకువచ్చెను. ౧౯౩౭ మార్చి ౩౧ తో అంతమగు ౯ నెలలలో డెన్మార్కునుండి దిగుమతి చేయబడిన సరకుల మొత్తము విలువ రు ౫౯౦౦౦ పౌనులు. డెన్మార్కుకు బ్రిటనునుండి చేయబడిన ఎగుమతులు ౯౩౨౨౦౦౦ పౌనులు.

బ్రిటిషుజపాను సంభాషణలు

బ్రిటిషువారికి జపానువారికి ప్రత్తిపరిశ్రమ విషయమై సంభాషణలింకను జరుగుచున్నవి. ఎంతవరకు ఫలితము సాధింపబడినదియు ఈబారములో ఫలితము పార్లమెంటులో తెలియచేయబడును.

జర్మనీ బాకీలు

జర్మనీదేశము ఇతరదేశములలో తెచ్చిన బాకీలవిషయమై బర్మని అధికారులయొక్కయు బాకీదారులయొక్కయు సభ బెర్లినునగరములో జరుగుచున్నది, బ్రిటిషు దేశము వారియిచ్చిన అప్పులపై వడ్డీని వసూలుచేయుట కొకపద్ధతి పార్లమెంటులో సూచింపబడగా హైమనుగారు రాయబారములు జరుగుచుండగా తొందరవలదని చెప్పిరి.

ZANDU Pharmaceutical Works Ltd. Bombay

జాండూవారి సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదౌషధములకై

అఖిల భారత ఆయుర్వేద ప్రదర్శనములలో సువర్ణపతకములు బహుమానింపబడినవి.

అన్ని రకముల ఔషధములు. గొప్పగా యంత్రములచేత సిద్ధపరుపబడుచున్న ఈ ఔషధములు భారత దేశమందంతటను బహుళముగా వాడబడుచున్నవి.

ద్రాక్షాసవము

నరములకు బలమిచ్చు రుచిగలపానీయము శ్వాసకోశములకు బలమిచ్చి దగ్గు ఆయాసము మలబద్ధము తొలగించును. త్రాగుడుయొక్క అలవాటులను తొలగించును.

౧౪ పౌను బి. జి. రు ౨-౦-౦
౧ పౌను బి. జి. రు ౧-౯-౦
౪ పౌను బి. జి. రు ౦-౧౪-౦

Drakshasava
DOSE
ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS LTD
BOMBAY

ZANDU'S Malaria Mixture
THE ZANDU Pharmaceutical Works Ltd BOMBAY.
MALARIA MIXTURE

మలేరియా మిక్స్చర్

చలివిడుచు జ్వరములకు గొప్పనివారిణి కడుపులో జ్వరబిళ్లలను పోగొట్టును, ప్రతిఖురాకును గుణమివ్వగలదని గ్యారంటీ నిచ్చుచుందుము.

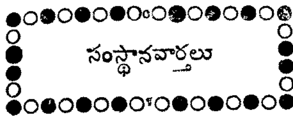
౧ బుడ్డి బి. జి. ౦-౧౩-౦
వి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకము.

కేసరీ జీవన్

దుర్బలుల పాలిటి కల్పవృక్షము వీర్యమును పుష్టిపరచి బలమును ఉత్సాహమును జేయును పత్యములేనిమందు క్షయ మొదలగు వ్యాధులకు అద్భుతనివారిణి.

౧ పౌ బి. జి. రు. ౫-౦-౦ ౪ పౌను బి. జి. రు. ౨-౧౨-౦ ౦|౦ పౌను బి. జి. రు. ౧-౯-౦

ఏజంట్లు:— డోండే బ్రదర్సు కింగ్ అండ్ కంపెనీ
[illegible] రసిడెన్సి అఫ్జల్ గంజి హైదరాబాదు
సోల్ ఏజంట్లు:— ... ... డి. జె. కౌరెఖ్ అండ్ కో

ఆల్వారు సేనల జీతములవృద్ధి

అన్య రాష్ట్రీయులకు ఉద్యోగములు

ప్రధానమంత్రి పీలీగారి సైనిక సంస్కరణము

అల్వారు సంస్థానమందునుండి మహారాజాగారిని పంపివేసిన తర్వాత ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆసంస్థాన పరిపాలనాధికారము వంతయు యఫ్. డబ్ల్యు పీలీగారిని ప్రధాన మంత్రినిగాచేసి వారికి వశపఱచియుండిరి. ఇది జరిగి సుమారు ఒక సంవత్సరమైనది. అప్పటినుండియు ఇంతకాలము, ఎప్పుడో ఒక్కసారితప్ప, ఆసంస్థానములో శాంతిని స్థాపించుటకై పీలీగారు ఏమిచేసినదియు వినబడలేదు తెలిసిన ఒక్కసారియైనను శాంతిస్థాపన తర్వాత ఆసంస్థానమందలి పరిపాలనా పద్ధతిని సంస్కరించుటకై వీరీగారు చురుకుగా పనిచేయుచున్నారని మాత్రము తెలిసినేకాని ఏమి చేయుచున్నారు అను విషయమున వివరములు తెలియరాలేదు.

ఇప్పుడే మే ౧౮ వ తేదినాడు ఆల్వారునుండి వెలువడిన యునైటెడు ప్రెస్సువార్త పీలీగారు ఆల్వారు సంస్థాన సేనలను పూర్వములోకంటె మంచిస్థితికి దెచ్చుటకై ఒక విధానమును ఆసంస్థాన ప్రధాన సేనానాయకుడగు కర్నల్ అబ్దుల్ రహిమానుఖాన్ గారి సాహాయ్యముతో తయారుచేసిరని తెల్పుచున్నది. ఆల్వారు సంస్థాన సేనలను బ్రిటిషు సేనలవలె తయారుచేయుటయే ఆవిధానమువలని పరమ ప్రయోజనము.

ఈవిధానమందలి కొన్ని ముఖ్యాంశములను పేర్కొనెదము. ఇదివరకు ఆల్వారు సంస్థానములో సైనికులకిచ్చు జీతములు సాధారణముగా వారి కీయదగినంతకంటె తక్కువగా నున్నవని ఇప్పుడు వాటిని హెచ్చించినారు. అంతేకాక సైనికులలో ఒకదానికంటె నొకటి హెచ్చుగా నిట్లు అనేకవర్గము లుండునుగదా! క్రింది వర్గము నుండి సైనికులకు పరీక్షలద్వారా ప్రమోషను చేయించు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. సంస్థానములో సేనలకు నాయకత్వము వహించుటకై బైటినుండి ముగ్గురు అనుభవశాలురు—ఇదివరకు సైనికశాఖలో పనిచేసి చాలించుకొన్నవారు—పిలిపించబడినారు. సైనికశాఖలో గొప్ప అధికార పదవులకు చేరదలచు స్థానికాభ్యర్థులకు సంస్థాన సైనికోద్యోగులు మంచి శిక్షణ నొసంగుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. సంస్థాన సేనలలో ఎన్ని యూనిట్లు గలవో అన్నియూనిట్లపైఅధికారము వహించి ప్రధాని న్యాయాధిపతికి రెండవ అధికారిగా పనిచేయుటకై క్రొత్త అధికారి త్వరగా నియమింపబడును. సైనికుల రోగముల చికిత్సకు ఒక సైనిక చికిత్సాలయమును సేనలో నుండు గుఱ్ఱముల చికిత్సకు ఒక పశు చికిత్సాలయమును ఏర్పాటుచేయబడినవి.

రైతు స్త్రీల మంగళసూత్రముల ద్రెంపుట

సికారులో జాట్ స్త్రీల ఆగ్రహము

ఏప్రిలు ౨౫ వ తేదినాడు జయపుర సంస్థానములో సికారులో కధియవాడు వద్ద జాట్ స్త్రీల మహాసభ యొకటి జరిగెను. పోలీసువారుఖుఫ్యావారును ఎక్కువమంది కాపలా యుండిరి. మహాసభకు ౨౦౦౦ మొదలుకొని ౪౦౦౦ వరకు స్త్రీలు హాజరైయుండిరి. ఠాకూర్ శాన్ రాజసింగుగారి భార్యయగు శ్రీమతి ఉత్తమాదేవిగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి మహాసభవారు ఠాకూరులుచేయు అనేక క్రూరకృత్యములను దూషించుచును. తీర్మానము లయందు పేర్కొనబడియున్న క్రూరకృత్యములను చేసినట్టివారి శిక్షించుటను జయపుర సంస్థానాధికారులు చర్యగైకొనవలెనని కోరుచును, యువకులను యువతులను వాలంటీర్ల దళము లలోచేరి సికారు రైతుల కోరికలు సాధింపబడుటకు తోడ్పడవలసినదని కోరుచును తీర్మానములు చేయబడెను.

ఈ ఠాకూరులెవరు? వారుసికారులో జాట్ స్త్రీలకు కలిగించు బాధలేవి? అనువిషయమున ఉత్తమాదేవిగారి అధ్యక్షోపన్యాసమున వివరములుగలవు.

"ఈక్రూరకార్యములు" జాట్ స్త్రీలు ధరించు మంగళసూత్రములను ఈవిధముగా త్రెంచుటయు అందరికిని ముఖ్యముగా రాజపుత్రులకు తలవంపు కలిగించవలెను. పురాణాకాలములో రాక్షసులును, పిశాచములును మాత్రమే స్త్రీలపైకిఎగబడి వారి మంగళసూత్రములను త్రెంచినట్లుగలదు. కానిక్షత్రియులు మంగళసూత్రములను కాపాడినవారుగా ప్రశంసింపబడియున్నారు. ఆ క్షత్రియులు తమపూర్వులేయని ఈనాటిరాజపుత్రులు అనుచున్నారు. కాని ఇందుకు విరుద్ధముగా ఠాకూరులు తమపనులవలన ప్రాచీన క్షత్రియులకంటె రాక్షసపిశాచములనే ఎక్కువపోలియున్నట్లు రుజావుచేసినారు.

"అయితే ఈపరిస్థితులు ఇట్లే యుండజాలవు. ఈపరిస్థితులు మారునా అనగా మనకు చావా బ్రతుకా అనుప్రశ్నయే. తల్లులగౌరవమును సవాలు చేసినారు. ౨౦ వశతాబ్దిలో సంఘమునందు మనము మనస్థానము నుంచుకొనవలయు నన్న మనము సవాలును అంగీకరించ వలసియున్నది. రాజపుత్రమనుష్యులు ఇంతనీచస్థితికి వచ్చినారు కాబట్టి ఈపరిస్థితుల నెదుర్కొనుటకు రెండేమార్గములుగలవు. ఒకటిరైతులు ముఖ్యముగా జాటులు తమస్త్రీలగౌరవమును కాపాడుటకు తయారై యుండవలెను. అట్లువారు చేయనిచో మనమే వారికి పాఠమునేర్పవలసియున్నది" అని అధ్యక్షిణి ఉపన్యసించి ఈరెండుపద్ధతులలో మీరేదికోరుకొందురని అడుగగా అక్కడిరైతులు "మేము సిద్ధముగానున్నాము" అని అఱచిరి.

కధియవాడు యువజనసంఘ కేంద్రీకరణ యత్నము

కధియవాడులో అక్కడక్కడనుండు యువజన సంఘముల నన్నింటిని రాజకోటలోనో అమ్రేలిలోనో ఒకకేంద్రమునకు లోబడి పనిచేయునట్లు చేయుటకు యత్నముచేయుచున్నారు. ఇట్లుచేసినవెంటనే కధియవారు రాష్ట్రములో నంతటను హరిజనోద్ధరణ ప్రచారమున్ను, గ్రామోద్ధరణ ప్రచారమున్ను చురుకుగా జరుగును. మహాత్ముడు జాతెనెలలో ఆరాష్ట్రములో హరిజననిధి వసూలుకై సంచారమును ప్రారంభించుటకుముందే ఈప్రచారములను పూర్తిచేయుటకు యత్నము చేయుచున్నారు.

రాజ్యపాలనమందు ప్రజలకు అధికారము

కచ్ సంస్థాన ప్రజా మహాసభయొక్క ఏకగ్రీవ తీర్మానము

భుజ్ లో ఇపుడు జరుగుచున్న కచ్ సంస్థాన ప్రజా మహాసభవారు ఏప్రిలు ౨౯, ౩౦వ తేదులలోను మే ౧వ తేదినాడును సాయంకాలము వేళలలో సమావేశమై పలు తీర్మానములను చేసిరి, అందు ముఖ్యమైనది ఏప్రిలు ౨౦ వ తేదినాడు ప్రజాపాలన పద్ధతిని అవలంబించవలయునని గావించిన తీర్మానము ముఖ్యమైనది, ఈ తీర్మానముచే మహాసభవారు కచు మహారాజా గారిని తమ సంస్థాన పాలనమును ప్రభుత్వమువారు అందరి ప్రజలచే వారిప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులుగూడిన శాసనసభకు జవాబుదారులుగా నుండి జరుపు పద్ధతిని స్థాపింపబడవలయునని మహారాజాగారిని కోరిరి: ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులుగల పురపాలక సంఘములను, గ్రామ పంచాయితీలను .... లను స్థాపించవలసినదని సభవారు మహారాజాగారిని కోరిరి. పరిపాలనములో ప్రజల కర్తవ్యము .... రాజ్యాంగవిధానమును .... యొకటి నియుక్తమయ్యెను. ఆ — నెలలలోగా నివేదికను సిద్ధముచేయవలసినట్లును, తర్వాత మహాసభవారొక ప్రత్యేక సమావేశములో ఆనివేదికనుగూర్చి ఆలోచించ వలసినట్లును నిర్ణయింపబడెను

ఈ తీర్మానమును ప్రతిపాదించునపుడు ప్రతిపాదకులగు బిహారిలాల్ అనంతానిగారుచేసిన ఉపన్యాసము చాల తీక్షముగానుండి సభవారిని ఉద్రేకపూరితుల .... నుండెను. బిహారి అనంతానిగారు ప్రస్తుత కచ్ మహారాజాగారు ౫౦ ఏండ్లక్రిందట సింహాసనమెక్కినపుడు తమతండ్రి తాతలవలెనే తాము ప్రజానురాగముతో ప్రజల ఐహికాముష్మికాభివృద్ధి ప్రధానముగా నెంచి పరిపాలన చేసెదమని ప్రకటించియుండిరని చెప్పిరి. ఈప్రకటన ప్రజాప్రతినిధులతో నేర్పడినశాసనసభకు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యతవహించుపద్ధతి ప్రత్యేకముగా పేర్కొనబడలేదు. కాని ఆరోజులలో బ్రిటిషు ఇండియాలోనే ప్రజలకు బాధ్యతవహించు ప్రభుత్వము లేకుండెను. అందువలన యిప్పటి పరిస్థితులనుబట్టి ఆలోచించినచో బాధ్యతాయుత ప్రజా ప్రభుత్వమే ఆప్రకటనలో చెప్పబడినట్లగునని అనంతానిగారు చెప్పిరి

ప్రకటనలోని వాగ్దానము మరలమరల ఇట్లు అనేక పర్యాయములు చేయబడెను. కాని కచు ప్రజా మహాసభయొక్క మొదటి సమావేశము తరవున కొందరు రాయబారులు మహారాజాగారిని ప్రార్థింపగా మహారాజుగారు పరిపాలనలో ప్రజల సలహాగైకొనుట ఎట్లుఅని ఆలోచించుచున్నామని చెప్పిరి. ఈమాటలు మహారాజాగారు రాజనీతియందు ఔదార్యము గలవాడని ప్రసిద్ధిని కల్లచేయుచున్నదని అనంతానిగారు చెప్పిరి. ప్రపంచమందంతటను బహుకాలముగా నిరంకుశులై పరిపాలించినవారి మకుటములు యిప్పుడు మట్టిలో దొర్లాడుచున్నవనియు, అంతటను ప్రజల అధికారము ప్రాచీనతములైన నిరంకుశాధికారులనుకూడ చేతికొకసంచి యిచ్చి పంపివేయుచున్నదనియు, కచ్ సంస్థాన ప్రజలు మహారాజుగారియెడ ఎంతో భక్తివిశ్వాసములు కలవారై యుండినను మహారాజుగారు ఎవరో కుక్షింభరులు లేక స్వార్థపరులు చెప్పు ప్రియవచనములను మాత్రమే వినుచున్నారనియు అనంతానిగారు చెప్పిరి. "ప్రజలు ఎట్లైనను తుదకు పరిపాలనమందు అధికారమును సంపాదించుకొనగల్గుట నిశ్చయము. కాబట్టి మహారాజుగారు ముందుగానే స్వయముగా దానిని గౌరవముతో ప్రజల కిచ్చుటకు ఇది సమయము. ఇప్పుడు సంస్థానములో శాసనసభ (అసెంబ్లీ) యొకటి గలదు. కాని అది అర్థశతాబ్దిగా పనిచేయుటయేలేదు. అపుడు ప్రజలుకోరునదేమనగా ఆ అసెంబ్లీ పరిపాలనమును నడుపునట్లు చూడవలయును. రావు దేశాయిజీగారు ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన ప్రభువుగాసింహాసన మెక్కియున్నారు," అని అనంతానిగారు ఉపన్యసించిరి.

మహాసభవారు గావించిన మఱియొక తీర్మానము బలవంతముగా పనిచేయించు పద్ధతిని ప్రభుత్వము వారు మాన్పించవలెననుచున్నది

ఇంకొకతీర్మానము ప్రభుత్వోద్యోగములలో కచు ముస్లిములు హిందువులు అను భేదములేకుండచేసి వారివారి యోగ్యతనుబట్టి ఒకపద్ధతి ప్రకారము జీతముల నేర్పరుపవలెననియు. ఎప్పుడో అర్హులైన ముస్లిములు లభించనప్పుడుమాత్రమే హిందువులను నియమించుచు, సాధారణముగా ముస్లిములనే అభిమానించుచుండవలెననియు మహారాజాగారికి శిఫారసుచేసెను.

ఒకతీర్మానము సంస్థాన ప్రభువులకు రక్షణనొసంగు శాసనముయెడ ఆగ్రహమును దెల్పెను. ఇంకొక తీర్మానము కాంగ్రెసువారు సంస్థానప్రజలయెడ ఉపేక్ష వహింపరాదనియు, ఫెడరేషను రానున్నది కాబట్టి వారు సంస్థాన ప్రజలకు కూడ బ్రిటిషు యిండియా ప్రజలతోపాటు హక్కులను సంపాదించవలసినదనియు సూచించుచున్నది.

రాజ్యమందలి వివిధ గ్రామములలో పరిస్థితులను గమనించి ఆయాగ్రామ ప్రజలస్థితికి తగినట్లు వారిహక్కులు వారు

సుస్థిరముంగునట్లు ప్రచారము చేయుటకై నలుగురుగల కమిటీ యొకటి నిర్ణయింపబడెను. మహాసభయొక్క అభిప్రాయము ననుసరించి ప్రజల క్షేమములను జల్లడిచేయుటకై ఒకపత్రికను రాబోవునెలనుండి స్థాపించుటకు తీర్మానింపబడెను. సంస్థానములో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపింపబడిననే తప్ప రిపోర్టు ఈసంస్థానము రానున్న ఫెడరేషనులో చేరరాదని తీర్మానింపబడెను.

కడపటిరోజున సంస్థానమందలి విద్యాసౌకర్యము లు తక్కువగ నున్నవని అసంతృప్తి దెల్పుచు, ౨౦౦ మంది జనులుగల ప్రతిగ్రామములోను ఒక ప్రారంభ విద్యాశాలయు, ప్రతితాలూకా పట్టణములోను ఒక ఉన్నత పాఠశాలయు, ఉపాధ్యాయ వృత్తికి అర్హతనిచ్చు శిక్షణ మొసంగుటకొక కళాశాలయు వివిధ పరిశ్రమలలో శిక్షణ మొసంగుటకొక విద్యాశాలయు స్థాపింపబడవలయునని ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసుచేయు తీర్మానము చేయబడెను.

ఇవిగాక ప్రజలు స్వదేశీ నవలంబించవలెననియు ప్రభుత్వమువారు త్రాగుడును నిషేధించవలెననియు, రోడ్లు చక్కగా నుంచబడవలెననియు, పశువులకు మేతభూములు ప్రత్యేకముగా నుంచబడవలెననియు—ఇట్టి మరికొన్ని లోపములు తీర్చవలెననియు తీర్మానించబడెను.

కొచ్చిన్ రేవు సభ

కొచ్చినురేవు సభ ఈసారి జూను నెల ౧౧ వ తేదినాడు జరుగును. చాలముఖ్యమైన తీర్మానములు చేయబడవచ్చును. రేవుపై అధికార మెవరికి ఎంత ఉండవలెననిదికూడ మహాసభలో తీర్మానింపబడవచ్చును.

గ్వాలియరులో మనుష్యుల నెత్తుకొని పోవుట

గ్వాలియరు సంస్థానములో మనుష్యుల నపహరించువారు ఎక్కువగుచున్నారు. బందిపోటు దొంగలు ధనవంతులను పట్టుకొని తమకోరిన ధనమిచ్చిననేగాని తాము పట్టుకొనిన వారిని వదలిపెట్టజాలమని బెదరించుచున్నారు. అందువలన మహారాణిగారికిని, పొలిటికల్ ఏజంటుగారికిని, ఇతరులగు గొప్ప అధికారులకును ఈ విషయమై శ్రద్ధ గైకొనవలెనని దిగ తంతివార్తలు చేరినవి.

కపుర్తలలో అల్లరులు

కపుర్తల మహారాజాగారు ఇటలీ డిక్టేటరగు ముసోలినీకి ౧౦ వేల లిరలు [ఒకనాణ్యము] యిచ్చిరట. ఈద్రవ్యము ఇటలీలో నియుక్తుడగు కపుర్తల సహాయనిధికై పంపబడెనట.

సంస్థానములో అల్లరులకు విశ్రాంతి కన్పించుటలేదు. మొన్న జరిగిన మొహరం సందర్భమున అధికారులు కొన్ని ప్రదేశములగుండా ఉత్సవములను జరుపరాదని ఎంతశాసించినను మహమ్మదీయులు ఆజ్ఞల నతిక్రమించి తిరుగబడుటచే సైనికాధికారులు కాల్పవలసివచ్చెను. ఇప్పుడు ఈకాల్పవలసిన అవసరములేదని కొన్ని పత్రికలును బ్రిటిషుయిండియాలో కొందరు మహమ్మదీయ నాయకులును ఆక్షేపించుటయు కపుర్తల పోలీసుఅధికారులు కాల్పవలసిన అవసరము వచ్చినప్పటికిని ఎక్కువనష్టము రాకుండ బెదరుటమాత్రమే తుపాకులు కాల్చబడెనని సమర్థించుకొనుటయు విశేషముగా జరుగుచున్నది. ఒకరు అవున ఒకరు కాదనుటలో నిజమేదో గ్రహింప సాధ్యముగుటలేదు. మజ్లిస్ అహ్రారి ఇస్లాం కార్యదర్శియు పంజాబుశాసనసభలో సభ్యుడును అగు మౌల్వి మజహార్ అలీ అజహారేగారు ఏప్రిల్ ౨౭ వ తేదినాటికి సుల్తానుపూరులో మొహరంరోజున కాల్చబడుటచే మరణించినవారిసంఖ్య ౩౦ కి మించినదనియు చెప్పుచున్నారు. ఆనాడు సమీపమునందుండిన పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు గారు రక్షకభటులు పొంగిపోలేదని కాల్పులు ముగిసియుండెనని యనుచున్నారు. ఇదియట్లుండ గాయపడినవారికి సరియైన చికిత్సా సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేయబడుచుండలేదని కొన్నిపత్రికలు ఘోషింపగా ప్రభుత్వమువారు ఇది అసత్యమనియు, మహమ్మదీయుల భోజనమునకై ప్రత్యేకసౌకర్యము లేర్పరుచబడినవనియు సమాధానమిచ్చినారు.

కాశ్మీరములో అల్లరులు

శ్రీనగరులో ఒకచోట హిందువుల వశములోనున్న భూమిని మహమ్మదీయులు తమదని వివాదమునకురాగా ఇది వరకెన్నడో అధికారులు ఆవివాదమును హిందువుల కనుకూలముగా పరిష్కరించియుండిరి. ముసల్మానులు మరల ఈ సంవత్సరము తమ భూమువివాదమును లేవనెత్తిరి. కాశ్మీరజిల్లా మేజిస్ట్రేటు యీవివాదమును హిందూమహమ్మదీయులుగల ఒకబోర్డువారి పరిష్కారమునకు వదలిపెట్టిరి. బోర్డువారికి మహమ్మదీయులు సాక్ష్యము నొసగలేదు. అందువల్ల వివాదము మరల జిల్లామేజస్ట్రేటునొద్దకే కొనిరాబడెను. జిల్లామేజస్ట్రేటుహిందువులకనుకూలముగా తీర్పుచెప్పి ఈతీర్పుఇష్ట ము లేనివారుదివానికోర్టుద్వారాతమపక్షమునుసాధించుకొనవచ్చుననిరి. అయినను తర్వాతవిమియుజరుగనందున హిందువులు ఆచోట రిపేరీలను ప్రారంభించిరి. ఇంతలో మే ౧ వ తేది మహమ్మదీయులు ఆనేకులువచ్చి రిపేరీపనికి ఆటంకపడిరి. ఇందువలన హిందూ ముసల్మానుల సంఘర్షణము జరుగునని భయపడి ఆడిషనల్ జిల్లామేజిస్ట్రేటు అక్కడకువచ్చి మహమ్మదీయుల యుద్రేకమును శాంతింపజేసి ముసల్మానులు తమ పక్షమున దివానికోర్టునుండి డిక్రీ సంపాదించుకొనుటకై మరియొకవారము గడువొసంగబడునని. ముసల్మానులు ఏమి చేసెదరో చూడవలసి యున్నది.

నరేంద్రమండలికి సంస్కరణమో అంతమో జరుపజూచుట

నరేంద్రమండలి స్థాపితమైనవాదిగా కొందరిచే మర్యాదనియోగము చేయబడియు మరికొందరిచే బహిష్కరింపబడియు చాలా హీనస్థితికి వచ్చినదనితలచి బికనీరు మహారాజాగారును భోపాలు నవాబుగారును దానిని సంస్కరింపనైన సంస్కరింపవలెను లేదా అంతమొందింపనైన పొందించవలెను అని పట్టుబట్టియున్నారు. మే ౨౦ వ తేదినాడు వీరు బొంబాయికి వచ్చెదరనియు అప్పుడు వారితో మైసూరుదివాను ప్రసిడెంట్ మీర్జాయిస్మాయిల్ గారును, హైదరాబాదు(దక్కను) తరపున సర్ అక్బర్ హైదరిగారును, తిరువాన్కూరు తరపున సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యరుగారును సంభాషించగలరు. వారపుడు నరేంద్రమండలియొక్క అధికారములు మొదలగు విషయములలో మార్పుగావించుటకు సూచనల నాలోచించెదరు.

యుద్ధభయముచే పెకింగులో ప్రార్థనలు

౧౯౩౪ వ సంవత్సరములో అతిభయంకరమగు యుద్ధము జరుగునని జ్యోతిష్కులు ప్రకటించుటచే మంగోలియా, టిబేటుదేశీయులగు లామాలు ప్రార్థనలను ప్రారంభించిరి. చీనాకు చాలనష్టము కలుగుననియు టీన్ట్సిను పెకింగు నగరములు యుద్ధకేంద్రములుగా నేర్పడుననియు జ్యోతిష్కులు సూచించుటచే పెకింగులో ప్రధాన బౌద్ధాలయమగు యాంగ్ క్యాంగులో ౧౦౮ మంది సన్యాసులు కొవ్వొత్తులతో ప్రార్థన చేయుచున్నారు. ఇట్లే ౧౦౮ రోజులు చేయుచున్నారు.

ఇన్సూరెన్సు డబ్బుకై కారున కాల్చుకొనుట

శివాల్పురరోడ్డువద్ద సేఠ్ రాటుందేల్ ఖండ్ మోటారు సర్వీసు ప్రొప్రైటరగు దస్తురిలాలుగారు తమకారును బుద్ధిపూర్వకము నిప్పంటించి కాల్చుకొనిరి. బొంబాయి గ్రామిల్ కంపెనీవారిని మోటారును భీమాచేసిన మొత్తము ౩ వేల రూపాయలు లోసగవలెనని కోరిరి.

మందులవలన గర్భమగుట

అమెరికాలో లాంగ్ ద్వీపములో ఇరువురు స్త్రీలకు కొన్ని మందు పదార్థములను దేహములోనికి యెక్కించుటవలన గర్భములువచ్చెను. పురుషసంపర్కము లేక యేయందుకొత్తవులను శరీరములోనికి యెక్కించి గర్భముచేయుట యెట్లు అను విషయమున చిరకాలమునుండి పరిశోధనలు సల్పిన ఒకవైద్యురాలి విధానము ననుసరించి పైచేర్పబడిన గర్భోత్పత్తి చేయబడెను. గర్భోత్పత్తి చేయబడిన స్త్రీలిరువురును వర్ధిల్లుచున్నవారు. ఒకస్త్రీకి పుట్టినబిడ్డకు యిపుడు ౯ మాసములు. రెండవస్త్రీ గర్భవతిగానున్నది. కొలదిమాసములలో ప్రసవించగలదు. ఈవింత గర్భాదానము ౧౨ మంది స్త్రీలకుచేయగా ౨ మందికిమాత్రము సంతానముకలిగెను.

హిందువులను ముసల్మానులని భ్రమించుట

కరాచిలో మెరియట్ రోడులో ఒకహోటలులో మే ౧ వ తేది రాత్రి కొందరు పంజాబి హిందువులు వచ్చిరి. అప్పుడు అక్కడ భోజనముచేయుచుండిన వారి పంజాబీహిందువులను హోటలులోనికి రానీయ కూడదనిరి. కాని ఆకోరిక నిరాకరింపబడుటచే భోజనము చేయుచున్నవారికి ఆగ్రహము కలిగెను. వెంటనే మెరియట్ రోడ్డువంతయు పోలాబుడ్లుమొదలగువాటితో ఒకరి నొకరిని కొట్టుకొని నింపిరి.

పొరపాటున చితిలోబడుట

ఏప్రిలు ౨౫ వ తేదినాడు హాంషేరుజిల్లాకు సంబంధించిన యొకముసలివాడు ప్రమాదవశమున ఒకచితిలో బడెను. వెంటనే అతనిని బైటకిలాగి ఆస్పత్రికి గొంపోయిరిగాని అచట నతడుచనిపోయెను.

చోటానాగపూరులో కన్యావిక్రయము

చోటానాగపూరులో పురుషులసంఖ్య స్త్రీసంఖ్యకంటె మించియుండుటయు, పురుషులు స్త్రీలను బానిసలుగా నుపయోగించుకొన దలచుటయు అక్కడికన్యావిక్రయాచారమునకు కారణములని రాయ్ బహదర్ శరచ్చంద్రరాయ్ గారు తలచుచున్నారు.

రెండుపెన్నీల స్టాంపులు—౧౮౦౦ పౌనులధర

౧౮౭౫ కనడాలో చెలామణియగుచుండిన రెండుపెన్నీల స్టాంపులు లండనులో ౧౮౦౦ పౌనులకు కొనబడెను.

వింతలు, విశేషములు

విషక్రిములను పోగొట్టుకొనుట.

విషక్రిములను సంహరించుటకు మందు త్రాగుటకంటె ఆహారమే మంచిమందట, 140 గ్రాములక్రొవ్వు, 25 గ్రాముల మాంసకృత్తులు, 15 గ్రాములచక్కెర కలిపి తినినచో మూత్రపిండము, మూత్రనాళము, ప్రేగులలోనుండు మలిపురుగుల సంహరించుటకు కావలసినపదార్థము శరీరములో నేతయారగును. ఔషధములను శరీరములోని కెక్కించుటవలన వాటిపరిమితిచాలదు. ఆహారముకలిగాక ఈమందులు నులుపురుగులుండు స్థానములలో చాలకాలముండవు, అని డాక్టరు లెగ్గగారు తెలిపిరి.

పాలు, ఉర్లగడ్డలను ఆహారముగా నుపయోగించుట వలన క్రొవ్వుపెరుగునని చాలమంది తలంతురు. పాలను గంజిగల పదార్థములతో కూడ కలపకపోతే క్రొవ్వు పెరుగదు. ఉర్లగడ్డలు తినుటవలన శరీరసౌష్ఠవమేర్పడి, శక్తినికలిగించు కార్బోహైడ్రేట్టుకూడ శరీరమునందేర్పడును.

నిర్బంధ స్నానము

పోలెండులోని వార్సాలో కొందరు బిచ్చగాండ్రు స్నానముచేయక చాలఅసహ్యముగా నుండుటచే పోలీసువారి 300 మందిని మోటారులారీలో నెక్కించుకొని, మునిసిపాలిటివారు స్నానమునకై ఏర్పరచిన చెరువులకు తీసికొనివెళ్లి నిర్బంధముగా స్నానముచేయించిరి. స్నానముచేయకుండినచో యిటులనే చేయుచుందుమని పోలీసువారు వర్తకులకు చెప్పిరి.

వచ్చినవి వచ్చినవి. — ఏమిటి?
పెండ్లిండ్ల రోజులు! అయితే ఏమి?
బట్టలుకావలదా! ఎక్కడదొరకును?
కారచోయి జరి చీటీ వగైరా అన్ని క్రొత్తరకములు దొరకును!
ఎక్కడంటే?

ఆర్. ఆర్. గోపాల్, బట్టలవర్తకుడు
అల్లావుద్దీను బిల్డింగు పత్తరుగట్టి, హైదరాబాదు - దక్కను.

ది సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడు.

మూలధనము	... ... రూ	౩,౩౬,౦౦,౦౦౦
వసూలయిన మూలధనము	... ...	౧,౬౮,౦౦,౦౦౦
రిజర్వు. ,,	... ...	౭౦,౦౦,౦౦౦

భీమా పద్ధతి

సెంట్రల్ బ్యాంకు సేవింగ్సు బ్యాంకులో డబ్బు దాచిపెట్టుకొనువారి ఉపయోగార్థమై మేము ...లకు రూ ౧-౦-౦ రూ ౨-౦-౦ అంతతగ్గు మొత్తప్రీమియములతో రూ ౫౦౦లు, రూ ౧౦౦౦లు ...లువగల పాలిసీలను క్రమముగా యివ్వగలము.

చెక్కులద్వారా సేవింగ్సు బ్యాంకులెక్కలనుండి తీసికొనబడుట

మా కస్టమర్లయొక్క అనుకూలమునకై క్రొత్త సేవింగ్సు బ్యాంకునుప్రవేశపెట్టినాము. అందుం డబ్బును చెక్కులద్వారా తీసికొనవచ్చును.

...వరములకు **ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా** కు వ్రాయుడు.

...సిడెన్సీరోడ్డు, హైదాబాదు (దక్కన్). — జేమ్సుస్ట్రీటు, సికిందాబాదు (దక్కన్).

పాలిసీలు హోలీనా ణెములో నివ్వబడును

స్టార్ 'పాలిసీలు రద్దుకానేరవు. పట్టాలు హాలీలో జారీచేయబడును. అపాయకాల విస్తరణ, ఆకస్మికప్రమాద మరణము వలన రెండింతలలాభము, శాశ్వత అశక్తతలాభములు, సరళమైన సరెండరువిలువలు, గ్యారంటీ చేయబడిన బోనసులు, యింకను యెన్నియో లాభములు గలవు. వివరములకు వ్రాయుడు.

స్టార్ ఆఫ్ యిండియా ఐ. జి. అస్యూరెన్సు

కంపెనీలిమిటెడ్ (మదరాసు)

బ్రాంచి:— **హనంకొండ (దక్కను)**

పి. యస్. శాస్త్రి,
నిజాంరాష్ట్రమునకు
డివిజనల్ ఆర్గనైజర్

—చదువుకొన్న ఏజంట్లు కావలెను.—

చిరకాలమునుండి బాధించుచున్న మూత్రవ్యాధులకును (గనేరియారోగ)వ్యాధికిని

క్రొత్తగా కనిపెట్టబడిన దివ్యౌషధము

గనోకిల్లర్ (రిజిస్టర్డు)

GONO KILLER

కృత్రిమములు చూచి మోసపోకుడు. ,,కోడి'' మార్కు గమనింపుడు,

ఈ యౌషధము ఇంగ్లీషు మందులను దేశీయ ఔషధములను పుచ్చుకొనినను గుణము కలుగని యెడలను, యింజక్షనులవలనను వాక్సినులవలనను గూడ లాభము లేకపోయిన యెడలను కడపటి ప్రయత్నముగా మా గనోకిల్లరును గూడ పుచ్చుకొని చూడుడు. పెక్కుయేండ్లనుండి యున్నను లేక క్రొత్తగాకలిగినను ఏరకము కగసంకటమైనను మరెట్టి మూత్రవ్యాధులైనను స్త్రీలకైనను పురుషులకైనను గనోకిల్లరు తప్పకకుదుర్చును. మూత్రము ధారాళముగా వెడలును. మూత్రముపోవుచున్నపుడు కలుగుమంట తగ్గిపోవును. మూత్రనాళమునందలి వాపు తీసిపోవును. ఈగ వ్యాధి(గనోరోగము) వలన మూత్రము బొట్టుగాపడుట మేహరోగమువలన మూత్రద్వారమునుండి పోవు తెలుపు, మూత్రద్వారము యొక్క వాపు, మూత్రద్వారముయొక్క చుట్టువుండు పొరయొక్క వాపు, మూత్రాశయముయొక్క వాపు, లేక మూత్రతిత్తియొక్క వాపు, వరములజబ్బు, మున్నగువ్యాధు లన్నియును స్త్రీలకును పురుషులకును గూడ గనోకిల్లరువలన కుదురును. వీర్యము (సెగను) పోవుట, మూత్రవ్యాధులు మున్నగునవికూడ దీనివలన కుదురును. ౫౦ మాత్రలుగల సీసా ఖరీదు రు. ౬-౦-౦ వి. పి. చార్జిప్రత్యేకము.

కృత్రిమములుచూచి భ్రమజెందవలదు. మా ,, కోడి''మార్కు గమనింపుడు.

అడ్రసు:— **డాక్టరు డి. యన్- జస్సాని** గిర్గానువెనుక రోడ్డు బొంబాయి ౪.

Agent:— D, J: PARIKH & Co, Station Road, Secunderabad

అపాయ శకునము

భోజనముపై అని ... రోచము, నిద్ర పట్టమి, ... తక్కట, మనస్సులో వ్యాకులబద్ధము మొదలగునవి

అపాయశకునములు

రోగియొక్క ... ... అమూల్యమైనజీవితము ... నాశము యొుటకు త్వరత్వరగా సమీపించుచున్నాడని ముందుగా రోగికి తెలుపుచుండుటకు ఇవి చాలును. పైజెప్పినట్టి బాధలలో ఏదిగాని ... బాధించుచున్నచో జీవితము ... ను, ... ను, నిద్రోవుతకునుకూడ ఉపయుక్తముగునట్లు చేసికొనుటకు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రల

వలన రక్షణము పొందుట మంచిది

౩౨ మాత్రలుగల డబ్బాకు వెల ౧-౦-౦

ఆతంకనిగ్రహఫార్మసి,

హెడ్ ఆఫీసు:
జమ్నగర్ (కథియవార్)
బ్రాంచి ఆఫీసు:
౨౬, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

క్రొత్తరికార్డులు

I నెం FT. 3192 రు ,,శ్రీపతే''—రెండు భాగములు—బ్రహ్మశ్రీ అణ్ణామలై భాగవతర్, కనన్నాథపురం II నెం. FT. 8193 రు ,,సరస సౌభాగ్య''—మంటసాల బలరామయ్యగారు, నెల్లూరు ,, ... గారంగ''(భజన)—ఘంటసాల సోదరులు, నెల్లూరు III నెం. FT. 8194 రు ,,ఆటలాడు కోరా'' ,,గోకులసుఖసదన''—మాస్టర్. ఎన్. ఆర్. పీతాంబరము, బెంగళూరు IV నెం. FT. 3195 రు. ,,కాలము చూకమన్న'' ,ఆహామినపవదా [హాస్యము]— ధరలాక్యార్, మద్రాసు. V నెం FT. 8196 రు. సమష్టిరికార్డు—శ్రీయుత వి. నాగయ్య, డి. శ్రీనివాసాచారి, కే. సి. రామస్వామి అయ్యంగార్లు, శ్రీయుత వి. ఆర్. రావు, ఎన్. ఆర్. పీతాంబరము, బి. ఎన్. పుట్టప్ప గార్లు VI నెం. FT. 2681 ,,తారకమంత్రము''—ఆరణి సత్యనారాయణ.

కేటలాగు ఉచితముగా యివ్వబడును.

అడ్రసు:— బి. జి. చిమలిగి
కాలిగూడ—హైదరాబాదు (దక్కను)

గోలకొండపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరుకు గ్రంథములు

హిందువుల పండుగలు	1-8-0
ఉచ్ఛల విషాదనాటకము	0-12-0
శిశురక్షణ	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
సంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-2-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
జీడికంటిరామ శతకము	0-1-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0-1-6
తిప్పన్న చరిత్ర	0-0-6
రఘునాథ	0-1-6
చారుమీనారు	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-3-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-2-0
కార్డు కుబూలియ్యతులు 100 కి	2-0-0
ప్రాంసరీనోట్లు ,,	2-0-0

వలయువారు,—
గోలకొండపత్రికాలయము త్రూపుబజారు
హైదరాబాదు (దక్కను)

కామినియానూనె

ప్రపంచమందు ప్రసిద్ధమైన వెంట్రుకలనూనె. దీనివలన వెంట్రుకలు ఒత్తుగా పెరుగును. పుష్కల పరిశుభ్రమగును. చుండు పూయముగా శిరస్సు నొప్పి యుక్త వృద్ధిచే కలంకారమిచ్చును. మెదడుకు చలువనిచ్చును. మనోహరమైన సువాసన నిచ్చును.

టప్పాఖర్చులు ప్రత్యేకము

పెట్టె ౧ కి వెల ౧-౦-౦
పెట్టెలు ౩ కి వెల ౨-౧౦-౦

సుగంధముల రాజు

ఓటో దిల్బహార్ రిజిష్టరుడ

ప్రాగ్దేశములందలి జనులకిది చాలప్రియమైన సువాసనగల అత్తరు. దీనివాసన మనోహరముగనుండును. చాలకాలమువరకు వాసనపట్టుకొని యుండును. నీచేతిరుమాలుపై కొన్నిచుక్కలను వేసికొనిన అనేకదినములవరకు నీవు దాని సువాసనకు ఆనందింపగలవు. ఈదినమే ఒకసీసా తీసికొని పరీక్షించుము.

వీ. పీ. ఖర్చులుప్రత్యేకము

పావుఔన్సు వెల ౧-౪-౦
౧ డ్రాము వెల ౦-౨-౦

పోలువీజెంట్లు:—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ
285 జుమ్మామసీదు
పోష్టుబాక్సు 2082 బొంబాయి

వర్తకులకు లాభము

గోలకొండ పత్రికయందు ప్రకటనవేయించి మీవ్యవహారమునందు లాభముపొందుడు.
ఈపత్రిక నిజాంరాష్ట్రమునందంతటను బ్రిటిషిండియాయందును విరివిగాప్రచారముచేయుచున్నది.
ప్రకటనరేట్ల వివరములకు:— "మేనేజరు గోలకొండపత్రిక హైదరాబాదు, అని వ్రాయుడు.

అదృష్టమును పరీక్షింపుడు

వెల స్వల్పము ఫలమధికము

శ్రీకృష్ణాసోపు ఫ్యాక్టరి నిజాం సబ్బు

బహుమతి చీటీలు

మేము మా నిజాంసబ్బు డబ్బాలలోను పుడాలలోను క్రిందవ్రాసిన విధముగా బహుమతిచీటీలు వుంచియున్నాము. నకలి సబ్బువలన కల్గునష్టము నుండి తప్పించుకొనుటకుమాత్రమే యీపద్ధతి అవలంబింపబడినది దేశీయులు, దేశవస్తువులయందు శ్రీ కలవారై దేశీయఫ్యాక్టరీలను ప్రోత్సహించుటకు ఈ తరుణమును పోనీయ్యక ఖరీదుచేయుదురని కోరుచున్నాము. మా నిజాంసబ్బు మహా ఘ న శ్రీనిజాంరాష్ట్రమందంతటను బరారుదేశమందను ప్రసిద్ధినొంది చాలయెక్కువగ వాడబడుచున్నది అది హైద్రాబాదు శికింద్రాబాదులలో చిన్న, పెద్ద దుకాణములలో అమ్మబడుచున్నది. వెల ...
౧ కి రు॥ ౦-౪-౯ డబ్బా ౧-౪-౦ రు॥ ౦-౪-౨ ఈధర ...
హైద్రాబాదు శికింద్రాబాదు నిమిత్తమే. ప్రతి ...లో మూడుకోళ్ళ ...ఉండును యీ లాభకరమయిన సమయమును పోగొట్టరని నమ్ముచున్నాము.

బహుమతుల చీటీల వివరము

౧ తరగతి	బహుమతిచీటి	రు॥	౧౦	లు
౨	,,	,,	,, ౫	లు
౩	,,	,,	,, ౩	లు
౪	,,	,,	,, ౨	లు

పయినవ్రాసిన బహుమతిచీటీలు నిజాంసబ్బు యొక్క డబ్బాలలోనయినను పుడాలలోనయినను వెళ్ళినచో దయచేసి శికింద్రాబాదు మాదుకాణములో తెచ్చియిచ్చిన చీటీలోవ్రాసిన పైకము యివ్వబడును. మా నిజాంసబ్బు డబ్బాలపయినను పుడాలపయినను **N S.** అనుముద్ర వుండును బాగుగా చూచుకొని ఖరీదుచేయవలయును. బహుమతి చీటీలపయిన కాశీరుక్రిష్ణయ్య తెలుగు దస్కతువుండును లేనిచో బహుమతులుయివ్వబడవు.

ప్రొప్రైటర్లు మ్యానేజింగుఏజంటు,

కాలేరు క్రిష్ణయ్య అండ్ బ్రదర్స్.
౧౮౦౦, మహంకాళి గుడివీధి, శికింద్రాబాదు-దక్కన్

డాంగ్రేగారి బాలామృతము

ఉపయోగించుట వలన

బలహీనతను

పోగొట్టును.

బిడ్డలకు బలమునిచ్చి

సౌఖ్యము గలిగించును.

ఒకబుడ్డి వెల ౧ రూపాయి,
పోస్టుఖర్చులు ౯ అణాలు.
ఎల్లచోటులందును దొరకును.

K. T DONGRE & Co,
GIRGAUM, BOMBAY.

దివినస్ అస్యూరెన్సుకంపెనీలిమిటెడ్, ఢిల్లీ.

బ్రాంచి ఆఫీసు—సికింద్రాబాదు

(స్థాపితము 1920)

కొలది సంవత్సరములలోనే కంపెని అద్భుతముగు అభివృద్ధిగాంచినది.
మిక్కిలి సౌకర్యమైన, లాభకరమైన, నవీన పద్ధతులు గలవు.
మా పాలిసీకొరకు త్వరపడుడు.
నైజాం రాష్ట్రమంతటను జీతముపై నిగాని, కమీషనుపై నిగాని, పనిచేయుటకు పలుకుబడిగల ఏజంట్లు కావలెను.
దరఖాస్తులు యీక్రింది చిరునామాకు పంపుడు:—

జి. సత్యనారాయణ
రిప్రజెంటేటివ్
సికింద్రాబాద్

చావలి శేషయ్యపంతులు
బ్రాంచి మేనేజరు
(బ్రాంచి ఆఫీసు, మార్కెట్టుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు.

REG. No. N. 45

Reg. No. M. 218

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy.